

**ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ АМУДАРЁ, ТАХТАКҮПИР ВА ҚОРАЎЗАК
ТУМАНЛАРИДА ҚАТТИҚ МАИШИЙ ЧИҚИНДИЛАРНИ ЙИГИШ, САРАЛАШ ВА
СОТИШ БҮЙИЧА КЛАСТЕРИНИ ДАВЛАТ ХУСУСИЙ ШЕРИКЛИК АСОСИДА
ХУСУСИЙ ШЕРИККА ТОШКИРИШ БҮЙИЧА**

ЛОЙИХА БАХОЛАШ ХУЖЖАТИ

Toшкент 2022

Мундарижа

1. Резюме	3
2. Молия бўлими.....	11
3. Ижтимоий бўлим.....	18
4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими	24
5. Техник-технологик бўлим	32
6. Экологик бўлим.....	41
7. Институционал бўлим	44
8. Архитектура-қурилиш бўлими	47
9. ДХШ тўғрисидаги битимнинг тузилмаси.....	48
10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-куватлаш турлари.....	49
11. Лойиҳани амалга ошириш режаси	50
Хулоса.....	52

1. Резюме

Дунёning деярли барча мамлакатларида қаттиқ майший чиқиндилар аҳоли жон бошига ҳар йили 1 фоизга ошмоқда. Ҳозирги кунда чиқиндиларнинг 800 дан ортиқ тури қайд этилган бўлиб, улар сонининг келгусида янада ортиши башорат қилинмоқда.

Статистик маълумотларга кўра, Японияда резина ва кабел буюмларининг 34 фоизи, шиша буюмларнинг 43 фоизи, қофоз ва картоннинг 54 фоизи чиқиндини қайта ишлаш эвазига олинаркан. Бу борада Хитой тажрибаси янада ҳайратланарли. Улар алюминий, темир, мис каби металлардан ясалган буюмларнинг 33 фоизини, жун, ипак, чарм-атторлик буюмларининг 34 фоизини турли чиқиндиларни қайта ишлашдан олишади.

Айтиш жоизки, атроф-мухитни ишлаб чиқариш ва истеъмол чиқиндиларидан муҳофаза қилиш табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш ҳамда экологик тоза технологияларни амалиётга татбиқ этиш муаммолари билан узвий боғлиқдир.

Таҳлилларга кўра, сўнгги йилларда республикамизда йилига 100 миллион тоннадан ортиқ саноат чиқиндиси (унинг 14 фоизи токсик чиқиндилар тоифасига мансуб), 35 миллион тоннага яқин майший чиқинди ҳосил бўлади. Чиқиндихоналар ва чиқинди саклаш омборхоналарида 2 миллиард тоннага яқин саноат, қурилиш ва майший чиқинди сақланаётгани ҳамда улар 12 минг гектар майдонни эгаллаб турганини инобатга олсақ, чиқиндиларнинг салбий таъсирини тасаввур этиш қийин эмас.

Мамлакатимизда сўнгги йилларда амалга оширилаётган кенг кўламли қурилиш ишлари, йилдан-йилга кенгаяётган кичик бизнес ва хизмат кўрсатиш сектори табиий равишда чиқиндини тўплаш ва қайта ишлаш тижоратини кенгайишига хизмат қиласи. Ушбу кенгайиш эса соҳага хусусий ишбилармонларни жалб қилиш, бу борада давлат-хусусий шериклик (ДХШ) асосида фаолият олиб борувчи корхона ташкил қилишни талаб этади.

Лойиҳани технологик ва молиявий харитасини тузишда бирламчи маълумотлар ва уларнинг ишончлилиги жуда муҳим маълумот ҳисобланади. Шунинг учун давлат-хусусий шерикчилиги доирасидаги лойиҳаларда асосий бирламчи маълумотлардан бу бир кишига тўғри келувчи кунлик ҚМЧ нормаси бўлиб ҳисобланади. Мазкур норма 2 хил манбада турлича келтирилган:

1. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-мухитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан вилоятларда ўтказилган эксперимент натижалари кўра Қорақалпоғистон Республикасида 1

киши учун ҚМЧ миқдори 0,75 кг деб қабул қилинган (иловада келтирган);

2. 27.08.2011 йилда ишлаб чиқилган 0297-11-рақамли санитар қоидалар ва нормаларга муфовиқ 1 киши учун ҚМЧ миқдори 1,17 кг деб қабул қилинган.

Юқоридаги бошланғич маълумотлардан келиб чиқиб 2 хил сценарийда ҳисоб-китоб тақдим қилинади ва потенциал талабгорлар хоҳишига кўра бирини танлаш имконияти тақдим қилинади. Лойиҳа-баҳолаш ҳужжатида нисбатан афзал кўрилган (войиҳа-баҳолаш ҳужжатини тузувчининг субъектив фикрига кўра) сценарий бўйича маълумотлар келтирилади. Иловада эса 2 та сценарий бўйича ҳисоб-китоблар келтирилади.

Юқоридаги бошланғич маълумотлардан келиб чиқиб лойиҳа ҳисоб-китоби тақдим қилинади.

Лойиҳанинг номи

Қорақалпоғистон Республикаси Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш, саралаш ва сотиш бўйича кластерини давлат хусусий шериклик асосида хусусий шерикка топшириш бўйича қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш, ташиб, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш.

Ташаббускор ҳақида

Қорақалпоғистон Республикасидаги мазкур Давлат-хусусий шериклик асосида бошқариш режалаштирилган лойиҳанинг ташаббукори Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси 2017 йил 21 апрелдаги “Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасида давлат бошқаруви тизимини такомиллаштириш тўғрисида”ги ПФ-5024 сонли президент фармонига асосан, собиқ Табиатни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси ўрнига ташкил этилган.

Лойиҳанинг ҳисоб-китоб қилинган умумий қиймати

ДХШ асосидаги ушбу лойиҳанинг провард мақсади бўлиб Қорақалпоғистон Республикасида чиқинди саралаш бўйича тўлиқ (100%) даражада қамраб олиш ҳисобланади. Ушбу лойиҳада давлат тақдим этган асосий воситалар ва хусусий шерикка сотиб олиш таклиф қилинадиган асосий воситалар қатнашади. Мазкур лойиҳанинг умумий қиймати **14 518 893,30** минг сўмни ташкил қиласи.

Лойиха амалга ошириладиган манзил (вилоят, туман, шаҳар)

Қорақалпоғистон Республикаси — Ўзбекистон Республикаси таркибидаги парламент бошқарув шаклига эга бўлган суверен демократик республика. Майдони 166,6 минг км². Аҳолиси 1 948,5 минг киши (2022 йил). Республика пойтахти Нукус шаҳри. Таркибида Нукус шаҳри, 16 туман ва 124 фуқаролар йиғини бор.

Давлат тузуми. Қорақалпоғистоннинг олий давлат ваколатли давлат органи – Жўқориғи Кенес. Жўқорғи Кенес раиси Республика раҳбари ҳисобланади, у Кенес депутатлари орасидан 5 йил муддатга сайланади. Давлат ҳокимиятининг олий ижро этувчи-бошқарув органи Вазирлар Кенгаши, яъни Қорақалпоғистон хукумати ҳисобланади. Қорақалпоғистонда Ўзбекистон конституцияси билан бир вақтда 1993 йил Қорақалпоғистон Конституциясига амал қилинади. Қорақалпоғистон ўз давлат рамзлари — герб, мадхия ва байроғига эга.

Табиати. Қорақалроғистон Қизилқум чўлининг шимоли-шарқий қисми ва Амударё делтасида жойлашган. Орол денгизининг жанубий қисми Қорақалпоғистон худудида. Қизилқумнинг шимоли-ғарбий қисми Орол денгизи томон пасайиб борувчи кенг яssi текислик бўлиб, қатор тепа ва қумли барханлар (баландлиги 75 м.дан 100 м. гача) учрайди. Алоҳида тоғ массивлари (энг йириги Султон Увайс тоғи, чўққилари 473 м. ва 485 м.) бор. Суғориладиган ерлар ва суғориш каналлари, асосан, дельтанинг ўнг соҳилида. Ғарбидаги бир неча ботиқли (Борсакелмас, Асакаовдон ботиқларининг баландлиги 29-101 м.) Устюрт платосида жойлашган. Плато Орол денгизи ва Амударё делтасига тик ён бағрли жарлик – чинклар ҳосил қилиб тушган. Устюртдан жануби-шарқда Сариқамиш сойлигининг шимолий чеккаси жойлашган.

Фойдали қазилмалардан ош тузи ва глабуер тузи, минерал хом ашё ҳамда курилиш материаллари ва бошқалар бор. Иқлими кескин континентал, ёзи қуруқ ва қиши нисбатан совук, қор кам ёғади. Январь ойининг ўртача ҳарорати жанубда -4,9°, шимолида -7,6°, июлда жанубида 28,2°, шимолида 26°. Йиллик ёғин 110° мм, асосан, қиш ва баҳор ойларида ёғади. Вегетация даври 194-214 кун. Энг йирик дарёси – Амударё (қуий оқими). Амударё ҳавзаси қадимдан суғориладиган худуд сифатида маълум. Дарё сувидан суғоришда фойдаланилади. Нукус шаҳрида жойлашган сув хўжалиги бошқармаси Тахиатош гидроузели, Қипчоқ гидропостидан орол денгизигача бўлган (283 км.) худуддаги дарёнинг барча сув чиқариш иншоотларини назорат қиласи.

Ўрта ва юқори оқимларда дарё суви сугоришга кўп сарфланиши натижасида ҳозирги Амударё Орол денгизига бевосита қуйилмайди.

Қорақалпоғистоннинг энг йирик кўли – Орол денгизи, шуниндек Хўжакўл – Коражар қўллар тизими билан боғланган Судочье кўл тизими ҳамда Орол денгизининг қуриб қолган қисмида ташкил этилган сунъий сув ҳавзалари ҳам мавжуд. Сўнгги 40 йил ичидаги Амударё ва Сирдарё ҳавзаларида сугориладиган ерларнинг кенгайиши натижасида Орол денгизи сув сатҳи 2005 йил бошида 23 м. Пасайди. Қорақалпоғистоннинг барча сув ҳавзаларидан балиқ овланади, уларда балиқ хўжаликлари ташкил этилган.

Хўжалиги. Қорақалпоғистон ҳудудида фойдали қазилмалардан газ, газ конденсати, нефт, қурилиш ва қоплама тошлар, гипс ва оҳактош, керамзит, цемент, кон-руда ва кон-техника хом ашёси олинади.

Саноатида ишлов берувчи ва хом ашё етказиб берувчи тармоқлар мавжуд бўлиб, улар қуидагилардан иборат: электроэнергетика, ёқилғи саноати, кимё ва нефт кимёси, машинасозлик ва металлсозлик, ўрмон ва ёғочни қайта ишлаш ва селлюлоза-қофоз, ун-ёрма ва аралаш ем, полиграфия саноати.

Тахиатош иссиқлик электр станцияси республика ва қўшни вилоятларнинг электр энергиясига бўлган талабини қондиради (станциянинг ўртacha йиллик қуввати 443,4 МВт). 1996 йилда Кўнғирот туманида “Устюргаз” корхонасининг ишга туширилиши билан ёқилғи саноати вужудга келди. 2004 йилда республика бўйича 1697,1 млн. м³ газ ва 30,4 минг тонна конденсат етказиб берилиди. 1993 йилда “Нукускабель” ишга туширилиши билан кабель саноати вужудга келди. Мустақиллик йилларида Кўнғирот ун заводи (1993), “Тўртқўл-дон” (1997), кичик новвойхоналар ва макарон ишлаб чиқариш корхоналари бунёд этилди.

Йирик саноат корхоналари Амударё туманида (пахта заводи, ип-йигирув ва тўқимачилик фабрикаси), Беруний туманида (пахта, ёғ-мой заводлари, тўқимачилик корхонаси), Кўнғирот туманида (пахта, ун-ёрма заводлари, Uz-Kor Gaz Chemical қўшма корхонаси), Тўртқўл туманида (пахта, ун тортиш заводлари), Хўжайли туманида (пахта, ёғ-мой, таъмирлаш-механика ва ғишт заводлари), Чимбой туманида (пахта, ёғ-мой, ун-ёрма заводлари), Элликқалъа туманида (пахта заводи, “Элтекс” АЖ ва “Юнивер” ҚҚ), Тахиатош туманида (таъмирлаш-механика ва ун-ёрма заводлари), шунингдек Нукус шаҳрида (вино заводи, полиграфия комбинати, “Катекс”, “Нукус-нон”, “Даунт” корхоналари, ун-ёрма заводи, 2 та қурилиш саноати корхонаси) фаолият кўрсатади.

Қорақалпоғистонда бензин, керосин, дизел ёқилғиси, оҳактош, қоплама материаллар, йиғма темир-бетон буюмлари, мебел, ип толаси, пахта, тиқувчилик маҳсулотлари, тўқимачилик галантереяси, ўсимлик мойи, гўшт ва гўшт маҳсулотлари, нон, қандолатчилик ва макарон маҳсулотлари, ун, ёрма ва бошқа ишлаб чиқариш йўлга қўйилган.

Қишлоқ хўжалиги, асосан, пахтачилик, ғаллачилик (шоли ва буғдой етишириш) ва чорвачилик (гўшт, сут, қоракўлчилик) дан иборат. Қишлоқ хўжалигининг ялпи маҳсулоти ҳажмида пахта 22,4%, ғалла экинлари 22,1%, чорва маҳсулотлари 36,4% ни ташкил этади.

Қорақалпогистон Республикасининг харитадаги ўрни. Фото: Википедия

Транспорти.

Қорақалпоғистон кенг ва турли туман транспорт тармоғига эга. Транспорт йўли ҳаво, автомобиль транспортларидан кенг фойдаланилади. 1994 йилда автомобиль йўлларининг умумий узунлиги 4295 км, жумладан қаттиқ қопламали йўллар 4235 км. бўлган. 1999 йилда Амударёга Нукус ва Хўжайли шаҳарларини бирлаштирувчи автомобиль йўлли қўприк қурилди. Қораўзак-Мискин, Мискин-Газўчоқ, Мискин-Бузоқбоши темир йўл қуриб ишга туширилди. 2005 йилда темир йўлларнинг узунлиги 984 км. га етди. Нукусда 1991-2007 йилларда троллейбус қатнаган. Нукус аэропорти 1940 йилда қурилиб, 2003 йилда реконструкция қилинган. Соатига 200 кишига

хизмат кўрсатади. 1947 йилда қурилган Мўйноқ аэропорти 2022 йилда қайтадан қурилди. Ҳозирда Тошкент-Мўйноқ-Тошкент йўналишида авиақатновлар амалга оширилмоқда.

Лойиха кўлами, шу жумладан унинг қуввати, мақсади ва вазифалари

Юқорида айтиб ўтилганидек, лойиҳанинг асосий мақсади аҳолидан чиқинди йиғиб олиш қамров даражасини 100%га чиқариб, йиғилган чиқиндини саралаш ва шу оркали даромад кўриш ҳисобланади.

Бунинг учун, талабгор корхона, давлат шериги томонидан 7 йил давомида бўлиб тўлаш шарти билан берилаётган мавжуд ва сотиб олиниши таклиф қилинган асосий воситаларни келишилган график асосида ишга тушириб халқقا манфаат етказиши лозим. Шу боис, давлат шериги қуйидаги шартларни амалга оширишни вазифа қилиб қўяди:

- Аҳолидан чиқинди йиғиши қамров даражасини 100%га етказиш учун зарур маҳсус техникалар сонини **32** тага етказиш учун қўшимча **12** дона чиқинди ташувчи техникани инвестиция қилиш;
- Чиқиндиларни йиғиши учун **10** дона маҳсус жой (чиқинди йиғиши майдончалари) яратиш оркали аҳолига қўшимча қулайлик яратиш ва чиқинди ташишда харажатларни оптималлаштириш;
- Чиқинди йиғиши жойларида, чиқинди йиғилиши мўлжалланган кунлар интервалларида чиқиндиларни тўплашни тартибли ва самарали олиб бориш учун, лойиҳа доирасида **100** дона чиқинди контейнерларини инвестиция қилиш;
- Аҳоли ва юридик шахсларга қўшимча қулайликлар яратиш мақсадида, мажбурий бўлган тўловларни тўлашни ва қарздорликларни текширишни электронлаштиришни йўлга қўйиши.

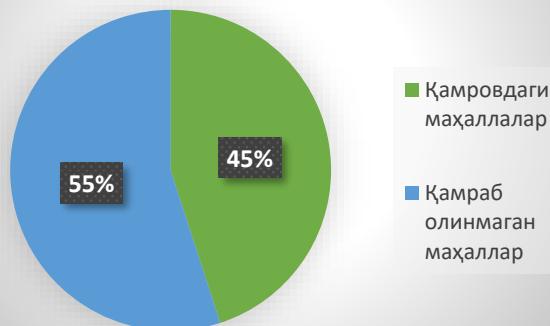
Инвестиция киритилиши муддати уч йил эканлиги инобатга олинган ҳолда, биринчи йилда қамров ўзгармасдан қолиши ва кейинги йиллардан қамров даражаси, Қарақалпогистон Республикасида аҳоли ва юридик шахслардан чиқиндини олиб кетиш ва ҳосил бўлган чиқиндини саралашни, 100%га кўтариш режалаштирилган.

Давлат шериги талабгорга қуввати аҳолидан чиқиндини ташиш учун зарур маҳсус чиқинди ташувчи техникалар ва бошқа турдаги лойиҳа доирасида қўлланиладиган техникалар харид қилиш, агар мавжуд бўлса улардан шу лойиҳа учун фойдаланиш талабини қўяди.

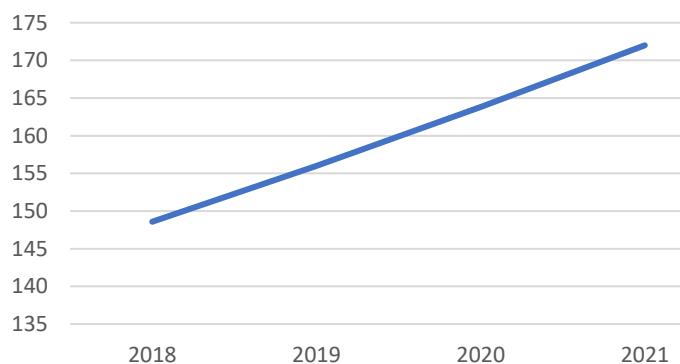
Лойиҳадан фойда кўрувчилар

Лойиҳа амалга оширилиши Қорақалпогистон Республикасида экологик вазиятни барқарорлаштириш, вилоят аҳолиси чиқинди ташиш бўйича дуч келаётган муаммоларни бартараф этишга хизмат қиласди. Ҳудуддаги маҳалла фуқаролар йиғини, кўп қаватли уйлар, шахар ичидағи юридик шахслар лойиҳадан асосий фойда кўрувчилар ҳисобланади.

Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманлари аҳолисининг чиқинди йиғиши билан қамров даражаси

Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларидағи юридик шахслар

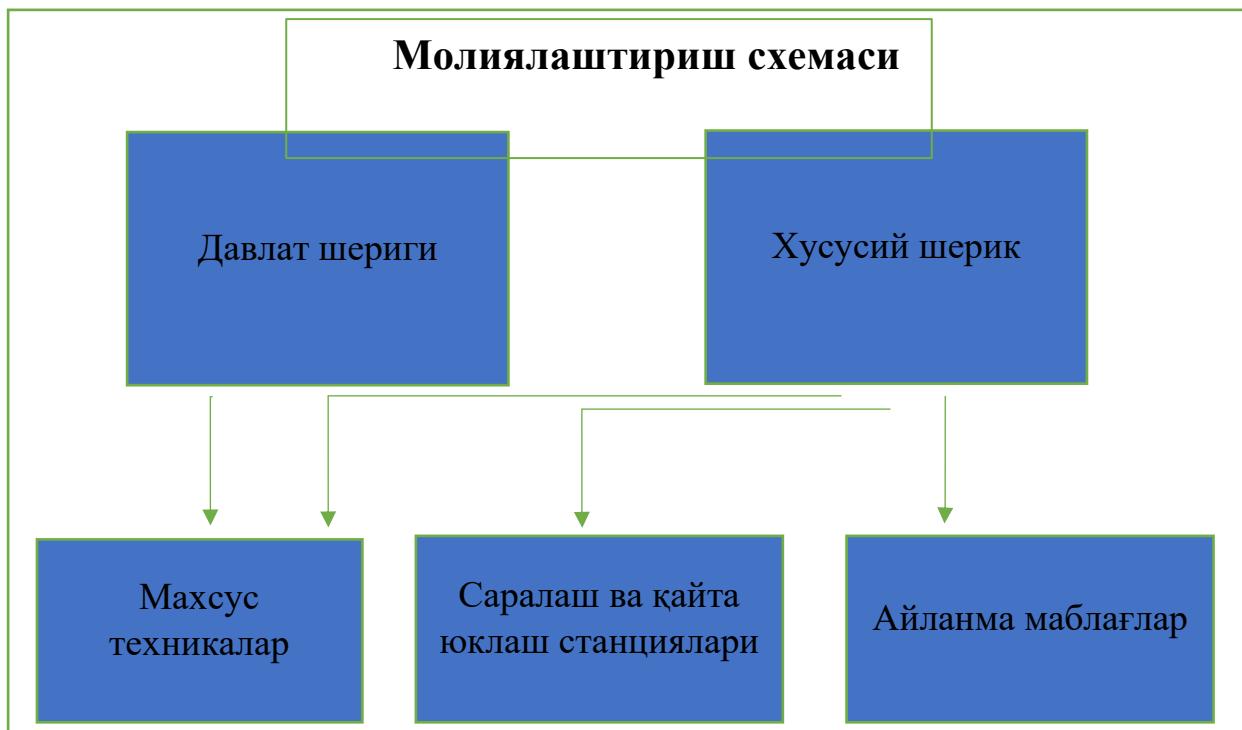
Молиялаштириш манбалари, схемалари ва графиги (йиллар кесимида)

Лойиҳани молиялаштириш манбаси талабгорнинг ихтиёрида бўлиб, талабгорнинг ўз манбалари ёки ташқи манбалардан (кредит, лизинг, бошқа корхонанинг молиявий ёрдами ва ҳоказо) бўлиши мумкин. Лойиҳанинг умумий нархи **14 518 893,30** минг сўмни ташкил қиласди.

Лойиҳанинг долзарблиги

Мамлакатимизда амалга оширилаётган ислоҳотларнинг муҳим таркибий қисми атроф-муҳитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилашга қаратилган.

Шу ўринда Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан тизимли равишда қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, маҳаллий ҳокимликлар ҳузуридаги ободонлаштириш бошқармалари негизидаги санитар тозалаш участкалари тасарруфида бўлган 1 439 та маҳсус техника, 86 та автотарози, 1 102 та чиқинди тўплаш майдончаси, 6 131 та контейнер ва 160 та қаттиқ майший чиқинди полигонлари давлат унитар корхоналари тасарруфига ўтказилди.

Аммо, шу билан бирга, қаттиқ маший чиқиндиларни ташиб кетишни ташкил этиш ва улардан фойдаланиш соҳасида хусусий тадбиркорлик фаолиятини янада ривожлантириш борасида ҳали ҳал этилмаган қатор муаммолар мавжуд.

Мухтасар айтганда, Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси томонидан соҳада инфратузилмани такомиллаштириш бўйича амалга ошириб келинаётган ишлар юртимизда экология ва санитария муҳитини янада яхшилаш, аҳоли саломатлигини мустаҳкамлаш, шаҳар ва қишлоқларимизнинг янада обод ва кўркам қиёфа касб этиши йўлидаги улкан амалий қадамлардан биридир.

Мазкур лойиха ҳам шу ўзгаришларнинг ва ўзгартиришларнинг давоми ўлароқ, ҳудудда экологик вазиятни яхшилаш ва чиқиндиларни йифиши ҳамда қайта ишлиш орқали аҳолини турмуш даражасини яхшилаш учун хизмат қиласи.

2. Молия бўлими

2.1 Лойиҳани амалга ошириш ва молиялаштириш даври

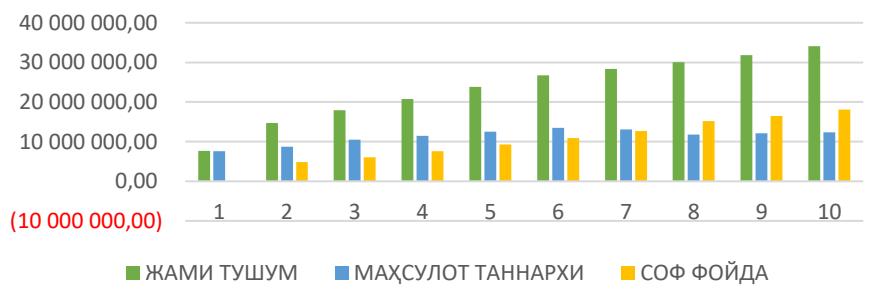
Лойиҳанинг дастлабки қиймати 14 518 893,30 минг сўмни ташкил қиласди. Лойиҳани молиялаштириш манбаси - хусусий шерикнинг ўз маблағлари, ҳомийлик маблағлари, тижорат банкларининг кредитлари ҳамда қонунқиликда тақиқланмаган бошқа ташқи манбалар бўлиши мумкин. Лойиҳани молиялаштириш манбаси сифатида бюджет маблағларидан фойдаланиш кўзда тутилмаган.

Лойиҳани амалга ошириш учун, хусусий шерикнинг натижаларида корхонанинг ликвидлиги ва рентабеллиги кўриниши керак. Бунга қўшимча қилган ҳолда, корхонанинг режаларида ҚМЧ соҳасидаги хизматларга бўлган талабни қондириш асосий вазифа сифатида кўрилиши керак.

минг сўм				
Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва маҳсус техникалар)	10 302 015,00	12 855 000,00	23 157 015,00	93%
Курилиш ва реконструкция харажатлари		800 000,00	800 000,00	3%
Жами капитал қўйилмалар	10 302 015,00	13 655 000,00	23 957 015,00	96%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	863 893,30	888 893,30	4%
Лойиҳани тайёрлаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,10%
Айланма маблағлар	0,00	813 893,30	813 893,30	3,28%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,20%
Бошланғич инвестицион капитал	10 327 015,00	14 518 893,30	24 845 908,30	100%
Бошланғич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	950 402,36	1 336 183,83	2 286 586,19	
Улушлар	41,6%	58,4%	100%	

Ушбу лойиҳани амалга ошириш учун 3 йил давомида **14 518 893,30** минг сўм миқдорида пул маблағларини жалб қилиш кўзда тутилмоқда. Хусусий шерик билан тузилаётган битим муддати **10** йилни ташкил қиласди.

ДАРОМАД, ХАРАЖАТ, СОФ ФОЙДА ТАҲЛИЛИ

2.2 Ишлаб чиқариш харажатлари (эксплуатация харажатлари) ҳисоб-китоби

Умумий эксплуатация харажатлари 888 893,30 минг сўмни ташкил қиласди. Ушбу маблағнинг асосий қисми 97,19 фоизи ёки 863 893,30 минг сўми хусусий шерик бўлишга талабгор томонидан қопланади. Давлат шериги сифатида Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси лойиҳани тайёрлаш билан боғлиқ харажатлар учун 25 000,00 минг сўм ажратади.

Лойиҳа тўлиқ қувватда ишласа, унинг бир йиллик умумий харажатлари 12,43 млрд. сўмни ташкил қиласди. Харажатлар таркиби қўйидаги жадвалда кўрсатилган:

минг сўм		
Харажатлар таркиби	Харажат майдори	Харажат тури
Ишлаб чиқариш харажатлари	5 603 852	Ўзгарувчан харажат
Электр ва ресурслар харажати	22 861	Доимий харажат
Электр ва ресурслар харажати	434 351	Ўзгарувчан харажат
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	2 933 040	Доимий харажат
Ягона ижтимоий тўлов	351 965	Доимий харажат
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	112 077	Доимий харажат
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бўйича харажатлар	1 545 302	Доимий харажат
Инвестиция килинаётган асосий воситалар амортизация бўйича харажат	1 119 000	Доимий харажат
Бошқа операцион харажатлар	39 272	Доимий харажат
Бошқа операцион харажатлар	39 272	Ўзгарувчан харажат
Администрация иш ҳақи	162 000	Доимий харажат
Ягона ижтимоий тўлов	19 440	Доимий харажат
Банк комиссияси	2 430	Доимий харажат
Банк комиссияси	46 161	Ўзгарувчан харажат
ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР	12 431 022	

2.3 Нарх стратегияси, маҳсулот таннархи, тарифлар

Нарх стратегияси компаниянинг фаолият йўналиши ва даромад манбаларига қараб ички ва ташқи факторларга боғлиқ. Корхонанинг аҳоли ва

юридик шахслардан чиқиндини ташиш учун оладиган тўлови нархлари миқдори корхонанинг ўзига боғлиқ эмас. Чунки ушбу тўлов нархлари вилоят ҳокими қарори билан бутун Қарақалпоғистон Республикаси ҳудудида бир хил этиб белгилаб келинади ва бу тартиб ҳозирда ўзгартирилиши режалаштирилмаган.

Сараланган иккиласми хом ашёни сотишдан тушадиган тушум миқдори эса эркин бозор шароитида шаклланган талаб ва таклифга боғлиқ.

Қарақалпоғистон Республикаси қарорига қўра, Қарақалпоғистон Республикасида жисмоний шахслар учун бир йиллик тариф миқдори киши бошига 31,2 минг сўмни, юридик шахслар учун 1 куб метр ҚМЧ учун 52,9 минг сўмни ташкил қиласди. Тарифларнинг ўсиши (йиллик ўсиш миқдори 5%) ни ҳисобга олган ҳолда лойиҳа амалга оширилиш муддати, 10 йил давомида тарифлар қўйидагича бўлиши тахмин қилинмоқда:

Лойиҳа доирасида таклиф қилинаётган тарифлар прогнози

минг сўм

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар	1 кишига 1 йил учун	31 200	32 760	34 320	35 880	37 440	40 560	42 120	45 240	48 360	49 920
Юридик шахслар	1м. куб ҚМЧ (ҚҚС билан)	52 900	55 500	58 200	60 800	63 500	68 800	71 400	76 700	82 000	84 600

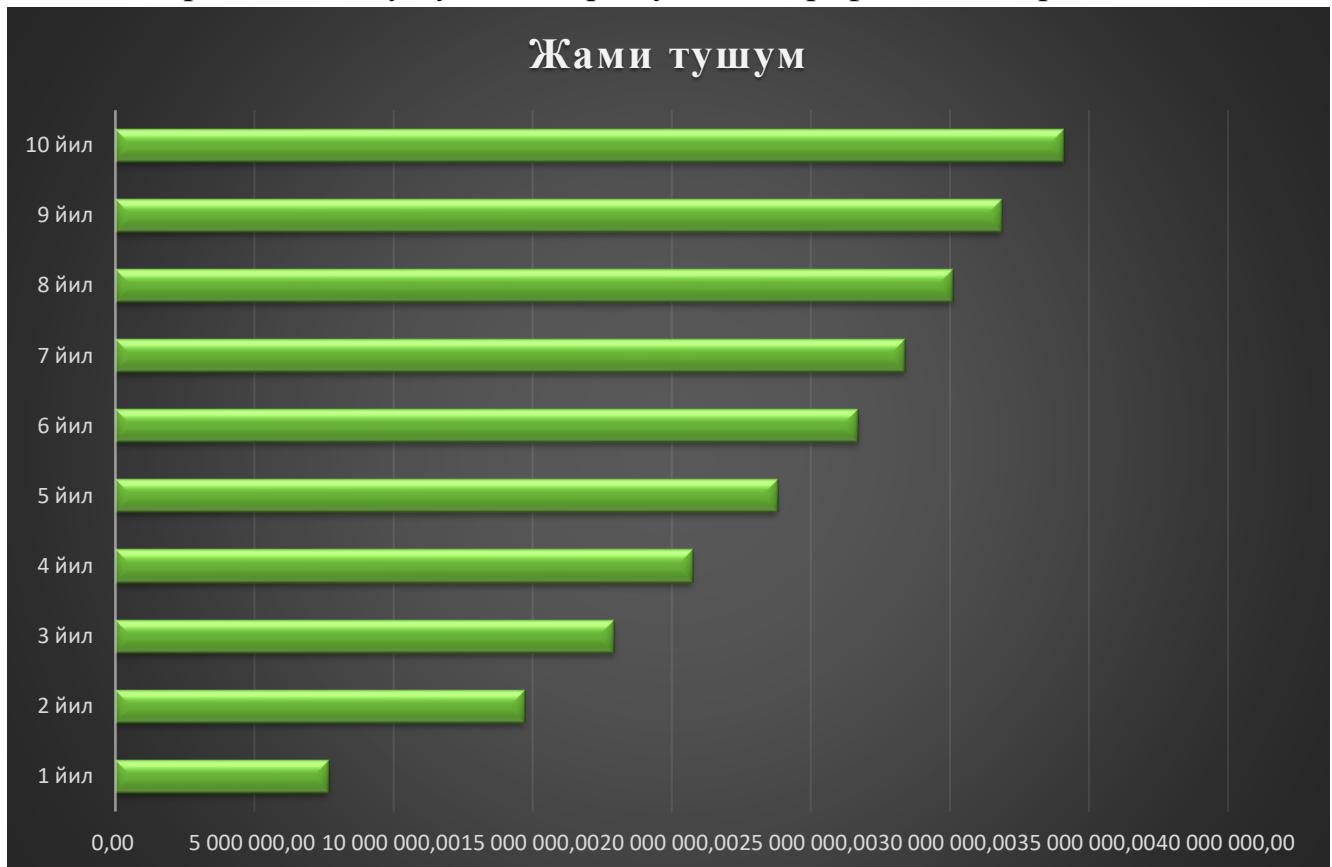
Корхонанинг бир йиллик ишлаб чиқарадиган маҳсулотлари ва кўрсатадиган хизматларининг умумий таннархи лойиҳа амалга оширилишининг 1-йилида 7,83 млрд. сўмни ташкил этиши прогноз қилинмоқда. Ушбу таннарх таркибига:

- ишлаб чиқариш харажатлари;
- энергия ресурслари харажатлари;
- ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- мавжуд ва инвестиция қилинган асосий воситалар амортизацияси харажатлари;
- бошқа ишлаб чиқариш харажатлари;
- бошқа операцион харажатлар;
- маъмурият харажатлари ва улар учун тўланган ЯИТ;
- банк комиссияси;
- солиқлар киради.

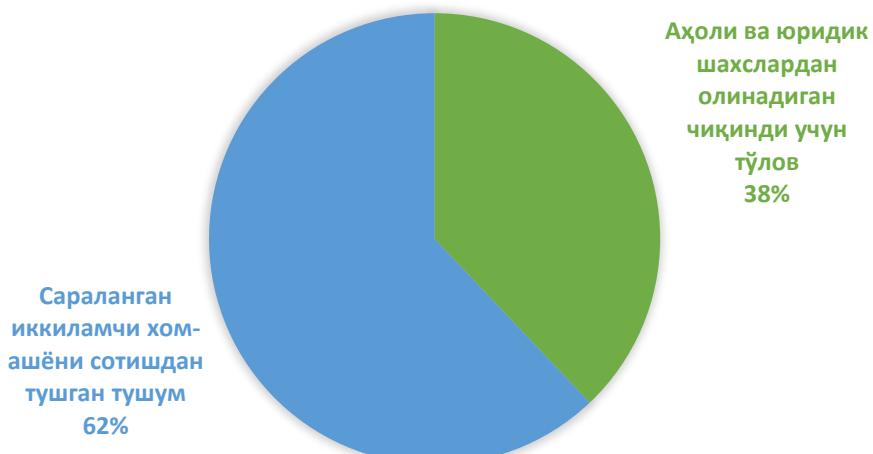
2.4 Даромадлар хисоб-китоби

Хисоб-китобларга кўра, корхонанинг тўлиқ қувватда ишлаш шароитида бир йиллик жами даромадлари миқдори 25,31 млрд. сўмни ташкил қиласди. Бунда аҳоли ва юридик шахслардан олинадиган чиқинди учун тўлов 9,60 млрд. сўм, саралangan иккиламчи хом-ашёни сотишдан тушган тушум 15,71 млрд. сўм бўлади. Хисоб-китобларда иккиламчи хом ашё (жумладан қофоз, металл, резина ва ш.к.) саралаб, қайта сотилиши кўзда тутилган. Бироқ, хусусий шерикликка давогар корхонанинг мавжуд ишлаб чиқариш қувватлари, ушбу соҳадаги тажрибасидан келиб чиқсан ҳолда, саралangan иккиламчи хом ашё қайта ишланиши, қиймат занжирида қўшимча қиймат яратиши мумкин. Бу эса олиниши мумкин бўлган даромадлар миқдори ва улушини ортишига олиб келади.

Йиллар кесимида тушум миқдори қуйидаги графикда келтирилган:

ЛОЙИХА ДОИРАСИДА КОРХОНАНИНГ ЙИЛЛИК ДАРОМАД МАНБАЛАРИ НИСБАТИ

2.5 Лойиҳанинг молиявий кўрсаткичлари таҳлили (WACC, IRR, NPV)

Лойиҳа доирасида бир қатор молиявий кўрсаткичлар таҳлил қилинади. Ушбу кўрсаткичлар корхонанинг даромадлилигини, киритилаётган инвестиция ўзини оқлаш-оқламаслиги, инвестициянинг даромадлик миқдорини тавсифлайди.

Дисконт ставкаси — бу келажакдаги даромад оқимларини ягона жорий қийматга айлантириш учун ишлатиладиган фоиз ставкаси.

Дисконтланган қоплаш муддати (discounted payback period, DPP) — бу лойиҳанинг рентабеллигини аниқлаш учун ишлатиладиган капитал бюджетлаштириш тартиби. Дисконтланган қоплаш муддати келгуси пул оқимларини дисконтлаш ва пулнинг вақт қийматини ҳисобга олиш йўли билан дастлабки харажатларни қоплаш учун қанча вақт кетишини билдиради. Ушбу ўлчов лойиҳанинг мақсадга мувофиқлиги ва рентабеллигини баҳолаш учун ишлатилади.

Соф дисконт даромад (net present value, NPV) — бу келажакдаги тўловлар оқимининг бугунги қийматини топиш учун фойдаланиладиган ҳисобкитоблар натижасидир. У пулнинг вақт қийматини ҳисобга олади ва шу инвестиция муқобилларини таққослаш учун фойдаланилиши мумкин.

NPV сармоя киритиш учун зарур бўлган капитал нархидан келиб чиқадиган дисконт ставкасига таянади ва салбий NPV бўлган ҳар қандай лойиҳа ёки инвестициядан қочиш керак.

Ички рентабеллик даражаси (internal rate of return, IRR) – бу келажакдаги пул тушумларининг ҳозирги қиймати ва дастлабки инвестиция харажатлари тенглаштирилган фоиз ставкаси, бунда соф дисконт даромад (NPV) 0 га teng. NPV шу кунгача дисконтланган пул оқими асосида ҳисобланади.

Капитал баҳосининг ўртача қиймати (Weight average cost of capital, WACC) – бу капиталнинг ўртача қиймати, индикатор ҳар хил қимматли қоғозларга, лойиҳаларга сармоя киритиш зарурлигини баҳолашда ва кутилаётган инвестиция даромадларини дисконтлашда ва компания капиталининг нархини ўлчашда ишлатилади.

Фойдалилик индекси (Profitability index, PI) – бу лойиҳанинг ёки инвестициянинг жозибадорлигини ўлчайдиган кўрсаткич. PI келажакдаги кутилаётган пул оқимларининг жорий қийматини лойиҳадаги дастлабки инвестиция миқдорига бўлиш йўли билан ҳисобланади.

Кўрсаткич	Ҳисоб-китоб
Дисконт ставкаси	16 %
Лойиҳа амалга ошириш даври, йил	10 йил
Инвестиция даврини ҳисобга олган ҳолда дисконтланган қоплаш муддати (DPP), йил	8 йил
Соф дисконт даромад (NPV) 10 йил учун, минг сўм	8 164 484
Ички рентабеллик даражаси (IRR), %	22 %
Капитал баҳосининг ўртача қиймати (WACC), %	18,5 %
Фойдалилик индекси (PI)	0,1

2.6 Молиявий хавф-хатарларни баҳолаш ва рисклар

Ихтиёрий бизнес учун риск тушунчasi таниш ва ўша бизнеснинг бир қисми ҳисобланади. Бизнесда рискни минимум даражага тушириш мумкин, бироқ уни бутулай йўқ қилиб бўлмайди. Рискни бизнесга салбий таъсир қиласидиган воқеа ёки ҳолат сифатида таърифлаш мумкин. Паст даражадаги қўриқлаш туфайли корхонада активларнинг ёки бошқа қимматликларнинг йўқолиши, ускуналар ўғирланиши ана шундай рисклар таркибига киради.

Бизнесда энг кўп тарқалган риск турлари қўйидагилар:

- стратегик – бизнесга бутунлигicha таъсир қиласидиган ечимлар;
- мувофиқлик (комплеанс) – қонунлар, қоидалар, стандартлар ва амалиётдаги кодекслар билан иш жараёнини мувофиқлаштириш зарурати;
- молиявий – бизнеснинг молиявий транзакциялари, тизими ва структураси;

- операционал – операцион ва маъмурий тартиб-қоидалар;
- экологик – ташқи ҳодисалар, об-ҳаво ва ноқулай иқлим шароитлари;
- репутацион – корхонанинг жамоат олдида ёки давлат шериги олдидаги обрў-эътибори.

Юқорида тилга олингани каби рискларни йўқотиб бўлмайди. Хавф-хатарни энг паст даражага тушириш учун эса уларни тўғри бошқариш (риск менежмент) талаб этилади. Риск менежмент бизнес турига қараб фарқ қиласи.

Хавф-хатарни бошқаришда қуидаги босқичларга эътибор қилиш керак:

1. Хавфни аниқлаш;
2. Хавфни баҳолаш;
3. Хавфни бошқариш;
4. Кузатиш ва кўриб чиқиш.

Корхонада юзага келиши мумкин бўлган молиявий хавф-хатарларга тўғридан-тўғри бош бухгалтер ҳамда бош директор жавобгар бўлади. Иш жараёнида моддий қийматликлар микдорининг камайиши, корхона активлари ҳажмининг пасайиши нафақат ўғрилик, кўзбўямачиликдан балки, эҳтиётсизлик оқибатида нотўғри юритиладиган бухгалтерия ҳисботидан ҳам бўлиши мумкин.

Қаттиқ-маиший чиқиндиларни тўплаш ва қайта ишлаш бизнесида қайта ишланган маҳсулотларни харидорларга сотишда маҳсулот таннархи нотўғри ҳисобланган бўлса ва қайта ишланган хом ашё унга кетказилган харажатдан арzonроққа сотилса, бу корхона учун келгуси даврда заарли молиявий натижаларга, хусусан салбий пул оқимига олиб келади.

З-бўлимда таъкидланганидек, бош бухгалтернинг вазифалари сирасига молиявий прогнозлар ва риск таҳлили киради. Бу борада бош бухгалтер зарур ҳисоб-китоб таҳлил ишлалрини амалга ошириши ва керакли чора кўриши ёки чора кўрилиши кераклиги тўғрисидан раҳбариятга хабар бериши керак.

Молиявий риск инфляцион жараёнлар, ҳар томонлама тўловга лаёқатсизлик, валютавий тебранишлар ва бошқалардан келиб чиқади.

Бу рискларни компанияда молиявий бошқарув тизимини яратиш ва компаниянинг пул оқимларини самарали бошқариш йўли билан минималлаштириши мумкин.

Форс-мажор риски – кутилмаган ҳолатлар (табиий оғатлар, иш ташлашлар, урушлар ва бошқалар) оқибатида юзага келадиган риск тури.

Бу рискларни камайтириш чора-тадбирлари корхонанинг молиявий мустаҳкамлиги етарли даражада бўлиши, зарур вақтда корхона форс-мажор ҳолатлари учун ишлатишга етарли пул-маблағлари мавжуд бўлиши билан боғлиқ.

3. Ижтимоий бўлим

3.1 Лойиҳанинг меҳнат ресурсларига эҳтиёжи ва унинг аҳоли бандлигига таъсири

Ҳар қандай лойиҳанинг муваффақиятли амалга ошиши учун зарур бўлган омилларидан бири у лойиҳа доирасида ишлайдиган ишчи кучи, яъни меҳнат ресурслари саналади. Лойиҳа доирасида кўп микдорда тор доирадаги юқори малакали мутахассисларга эҳтиёж сезилмайди. Шунинг учун Қорақалпоғистон Республикасида қаттиқ маиший чиқиндиларни тўплаш, ташиб, саралаш клистер хизматларини ташкил қилиш лойиҳаси доирасида ўрта маълумотли ишчилар ишга ёлланиши мақсадга мувофиқ.

Хисоб-китобларга кўра, ушбу лойиҳа доирасида Қорақалпоғистон Республикаси 1-лоти худудида 179 та янги иш ўрни яратилади.

Давлат-хусусий шериклик асосида ташкил этиладиган лойиҳанинг бир йиллий умумий меҳнатга ҳақ тўлаш микдори 3,47 млрд. сўмни ташкил этади. Ушбу маблагнинг 3,01 млрд. сўми ходимларнинг ойлик иш ҳақи учун, 371,40 млн. сўми ягона ижтимоий тўлов саналади. Ходимларга ойлик ва йиллик тўланадиган ҳақ микдори қуидаги жадвалда келтиришган.

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртача ойлик иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
МАЪМУРИЯТ			
Директор	1	4 000,00	48 000,0
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,0
ЖАМИ	4		162 000,00
Ягона ижтиомий тўлов	12%		19 440,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХОДИМЛАРИ			
Сараловчилар	24	2 500,00	720 000,0
Юкловчилар	74	1 200,00	1 059 840,0
Ҳайдовчилар	40	1 200,00	576 000,0
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	26	1 200,00	379 200,0
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	4	1 500,00	72 000,0
Қоровул	4	1 500,00	72 000,0
ЖАМИ	175		2 933 040,00
Ягона ижтиомий тўлов	12%		351 964,80
ҲАММАСИ БЎЛИБ	179		3 466 444,80

Лойиҳани бошқарадиган маъмурият ходимлари 4 кишини ташкил қилиб, улар директор, унинг ўринбосари, директорнинг ишлаб чиқариш масалалари бўйича ўринбосари ҳамда бош бухгалтердан иборат. Маъмурият учун йиллик иш ҳақи фонди **181 440** минг сўмни ташкил қиласди.

Директорнинг вазифалари қўйидагилардан иборат:

- менежерларни ишга қабул қилиш, танлаш, ўналтириш, ўқитиш ва қайта тайёрлаш ва интизом билан бошқарув (менежмент) самарадорлигини оширади; қадриятлар, стратегиялар, мақсадлар қўйиш ва уларга эришиш; жавобгарликни тайинлаш, иш натижаларини режалаштириш, кузатиш ва баҳолаш;
- нархларни белгилаш ва бизнес битимлари тузиш;
- бизнес учун ўналиш белгилаш;

- ташкилотнинг мақсади, вазифалари ва умумий йўналишини яратиш, мулоқот қилиш ва амалга ошириш;
- компания номидан чеклар ва хужжатларни имзолаш;
- ташкилотнинг муваффақиятли одимлашини таъминлаш.

Директор ўринбосари вазифалари:

- директор турли сабабларга кўра иш вазифасини бажара олмай қолганда, унинг номидан корхонани бошқариш, иш жараёни узлуксизлигини таъминлаш;
- корхонада ишлар фаолиятини тўғри ташкил қилиш.

Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари:

- ишлаб чиқариш жараёнлари тўғри ташкил этилиши, жойларда юзага келадиган камчиликларни бартараф этишда тўғридан-тўғри масъул;
- ишлаб чиқариш ходимларини назорат қилиш, уларнинг иш фаолиятини юзага келиши мумкин бўлган анормал ҳолатларда қарорлар қабул қилиш ва бу орқали ишлаб чиқариш жараёнидаги муаммоларни бартараф қилиш вазифаларини бажаради.

Бош бухгалтер:

- корхона учун молиявий ва бухгалтерия ҳисоботлари тайёрлаш учун жавобгар;
- корхона раҳбариятига молиявий таҳлиллар, ривожланиш бюджети ва бухгалтерия ҳисоботларини тақдим этади;
- молиявий прогнозлар ва риск таҳлили учун жавобгардир.
- нақд пул маблағларини бошқариш, умумий бухгалтерия ҳисоби ва бир ёки бир нечта мулк учун молиявий ҳисоботни амалга оширади;
- молиявий тизимлар ва сиёsatни ишлаб чиқиш ва бошқариш учун жавобгар;
- иш ҳақи ҳисоблаш учун жавобгар;
- солиқ қонунчилигига риоя этилишини таъминлайди;
- компания учун барча молиявий операцияларни бошқаради;
- компания учун ички аудитор вазифасини бажаради.

Ишлаб чиқариш ходимлари сони эса 175 кишини ташкил қилиб, уларнинг ҳар бири муайян вазифа бажаради.

Қорабалтогистон Республикасида чиқиндиларни тўплаш, ташиш ва қайта ишлаш ишларини ташкил қилиш учун 32 дона чиқинди ташувчи машина ҳамда 8 дона бошқа турдаги маҳсус техника воситалари зарур. Ушбу техникаларни бошқариш учун 40 нафар ҳайдовчи ишга ёлланади. Шунингдек,

ҳар бир чиқинди ташувчи машинада чиқиндиларни юклаш учун 2 нафар юкловчи талаб қилинади.

Чиқиндиларни юклаш жараёнида юкловчи ходимларнинг вақтинчалик меҳнатга лаёқатсизлиги шароитида чиқиндиларни тўплаш ва ташиш жараёнлари узлуксизлигини таъминлаш мақсадида юкловчилар жами сони 1,15 коефициенти билан ҳисобланган. Шунда 74 нафар юкловчи талаб этилади.

Чиқинди ташиш машиналари ва бошқа маҳсус техникалар ҳайдовчилари:

- чиқиндиларни юклаш ва туширишда ёрдам беради;
- автотранспорт воситаси созлигини текширади, юк машинаси айрим турдаги хавфли чиқиндиларни ташиш учун мўлжалланган маҳсус хавфсизлик ускуналари билан жиҳозланганига ишонч ҳосил қиласди;
- автотранспорт воситасининг бузилиши, баҳтсиз ҳодисалар ёки қоидабузарликлар ҳақида хабар беради.

Юкловчилар:

- чиқинди йигиш майдончалари, чиқиндилар учун контейнерлар тўпланган чиқиндиларни маҳсус чиқинди ташиш техникасига юклайди;
- қайта юклаш станциясига олиб борилган ва қайта ишланмайдиган майший чиқиндиларни Мультилифт техникасига ортади ва ҳайдовчилар билан биргаликда полигонга ташийди.

МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис:

- маҳаллаларда жойлашган хонадонларда юриб, аҳолидан чиқиндиларни ташиш учун тўловларни қабул қиласди;
- аҳоли билан тўғридан тўғри муносабатга киришиб, чиқиндиларни тўплаш ва ташиш борасида юзага келган эҳтимолий муаммолар тўғрисида корхона раҳбариятини хабардор қиласди.

Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис:

- мижозлар ёки ташриф буюрувчиларни шахсан ёки телефон орқали кутиб олади, уларнинг саволларига жавоб беради ёки керакли ходим томон йўналтиради;
- мижозлар билан барча турдаги алоқа каналлари (телефон, электрон почта, юзма-юз кўришиш ва ш.к.) орвали мулоқот қиласди;
- мижозлар билан алоқага чиқиши орқали мижознинг компания маҳсулотлари ва хизматларига қизиқишини ошириш учун барча имкониятлардан фойдаланади;
- потенциал мижозларга сўровлар пайтида аниқ ва фойдали маълумот берилишини таъминлаш учун ташкилот маҳсулотлари, хизматлари,

реклама кампаниялари ва бошқалар ҳақидаги янги маълумотлардан доимий равища хабардор бўлади.

Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис:

- тумандаги юридик корхоналар билан шартномалар имзолайди;
- юридик мижозлар томонидан бажарилган хизматлар учун тўланиши керак бўлган тўловларни қабул қиласди;
- туманда янгидан ташкил қилинган юридик фирмаларнинг чиқиндини ташишга эҳтиёжи бор ёки йўқлигини ўрганади. Эҳтиёжи бўлган ширкатларга компания хизматларини таклиф қиласди;
- юридик мижозлар билан амалга ошириладиган барча ишларни амалга оширади.

3.2 Мехнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари

Ўзбекистон Республикасида меҳнат муҳофазаси ва техника хавфсизлиги нормалари 1996 йил 29 июнь куни тасдиқланган “Мехнат муҳофазаси бўйича ишларни ташкил этиш тўғрисида”ги Намунавий низомга асосан қўлланилади.

Қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнларининг ихтиёрий босқичида меҳнат қилаётган ишчи-хизматчилар ва ходимлар зарур техника хавфсизлиги нормаларига амал қилиши керак. Иш берувчи корхона ҳамда Бандлик ва меҳнат муносабатлари вазирлиги томонидан эса ходимларнинг меҳнат муҳофазаси таъминланади. Техника хавфсизлиги нормалари билан ҳар бир ходим танишиб чиқиши меҳнат жараёнида унга сўзсиз бўйсуниши керак. Қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, қайта ишлаш жараёнидаги техника хавфсизлик қоидалари куйидаги босқичларни ўз ичига олади:

- а) чиқиндиларни қабул қилиш;
- б) очиқ контейнерларни локализация қилиш ва қайта юклаш;
- в) эргономика;
- г) чиқиндиларни аниқлаш ва таснифлаш;
- д) номаълум чиқиндиларни ўз вақтида синовдан ўтказиш ва аниқлаш;
- е) нормаларга мос келмайдиган кимёвий моддаларни ажратиш;
- ё) юклаш ва тушириш ишлари;
- ж) чиқиндиларни аралаштириш;
- з) лабораторияда қадоқлаш / шикастланган қадоқ;
- и) чиқиндиларни ташишга тайёргарлик;
- й) хавфсиз юклаш тажрибаси;
- к) чиқиндиларни полигонда сақлаш;
- л) полигонда чиқиндини саралаш;

м) хавфли ёки фавқулодда вазиятларда фойдаланилдиган ускуналарга ўчириш зарурлигини белгилайдиган ёрлиқлар ёпишириш;

н) дезинфекция тартиб-қоидалари.

Лойиҳа доирасида амалга ошириладиган ишлар меҳнат қилувчи ходимлар ва аҳоли учун хавфли таъсир қилиш муддатини камайтириш учун муҳандислик назорати, маъмурий назорат ёки шахсий ҳимоя воситаларидан фойдаланишни ўрганиши керак. Бунда муҳандислик назорати бошқаларига нисбатан афзал усул ҳисобланади.

Техник назорат воситаларига қуидагилар киради:

- 1) шамоллатиш;
- 2) ёнфинга қарши воситалардан фойдаланиш;
- 3) технологик изоляция;
- 4) техник операциялар;
- 5) механизациялашган қайта ишлаш ускуналари.

3.3 Лойиҳаник ижтимоий аҳамияти

Лойиҳани амалга ошириш натижасида худудда маълум бир қатлам ижтимоий гурӯхни иш билан таъминлашга эришилади.

Ушбу лойиҳа доирасида тадбиркорнинг стратегик мақсади бўлиб, Қорақалпоғистон Республикасидаги ҚМЧни қайта ишлаш имкониятларидан максимал даражада фойдаланиш, шунингдек, келажакда уни янада ривожлантириш ҳисобланади. Лойиҳани яратиш учун асосий шартлар:

- сифимли ички истеъмол бозорининг мавжудлиги;
- туманда тадбиркорнинг яхши ишchanлик обрўси;
- ушбу соҳада инқилобий ўзгаришларни қилишга тайёр бўлган ёш, умидли, изланувчан жамоанинг борлиги;
- ходимларнинг фаолиятни бошлаш учун тайёргарлиги.

Ташкил қилинадиган фаолиятнинг устувор йўналиши Ўзбекистон Республикасининг кўрсатилаётган хизматларга бўлган эҳтиёжини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги ушбу лойиҳани амалга ошириш имкониятлари кўриб чиқади.

Лойиҳада қатнашувчи иккинчи томон, яъни тадбиркор (хусусий шерик)нинг вазифаси – корхонанинг юқори рентабеллигини таъминлаш ва қўшимча иш ўринлари яратилишига ва корхонанинг ижтимоий-иктисодий манбаатларини қондиришга ҳисса қўшган ҳолда максимал иктисодий фойда олишдан иборат.

4. Маркетинг тадқиқотлари бўлими

Ушбу саноатдаги бозор тенденциялари, айниқса мамлакатимизда жуда динамик ва айни пайтда мураккаб. Аммо шуниси аниқки, чиқинди йифиш ва уни қайта ишлаш саноатидаги компания ишонч қозонгандан кейин, Ўзбекистон қонунчилиги асосида фаолият олиб борадиган компаниялар билан чиқиндини ташиш бўйича, шунингдек, қайта ишланган хом ашёни сотиши бўйича доимий ва барқарор шартномалар имзолаш имкониятига эга бўлади.

Охирги тенденциялар шуни кўрсатадики, чиқиндиларни тўплаш саноати, инвестицион жозибадорлик нуқтаи назаридан, қурилиш ва тижорат бизнеси билан рақобатлаша бошлаган. Бу тармоқлар ривожланиши ва кенгайиши билан кўпроқ чиқинди чиқариши табиий. Шунингдек, турар-жой бозорининг доимий талаби чиқиндиларни йифиш ва қайта ишлаш саноатининг умумий даромадини барқарорлаштиришга ёрдам беради.

Келгусида чиқинди йифиш хизматларига бўлган талаб аҳоли сонинг доимий ортиши, хусусийлаштириш ва бизнеснинг яратиши билан кўпайиб бораверади.

Хулоса ўрнида, ёқилғи харажатлари бу саноатдаги лойиҳа харажатларининг муҳим қисмларидан бири саналади. Келгуси йилда чиқиндиларни йифиш ва ташишда фойдаланиладиган маҳсус техникаларни ҳаракатлантирадиган дизель ёқилғисининг нархи ошиши ушбу бизнес учун потенциал риск ҳисобланади.

4.1 Маҳаллий ва халқаро бозор имкониятлари

ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш бозори, ташкилий тузилма нуқтаи назаридан номукаммал рақобат бозори ҳисобланади. Шу билан бирга, у ўзининг бир қанча хусусиятларига кўра иқтисодий назарияда монополистик рақобат ва монополия бозори сифатида таснифланадиган бозор турларига ҳам яқинроқ. Ушбу ҳолатлар муқаррар равишда харидорларнинг хатти-ҳаракатларида, уларнинг асосий мақсадларининг ўзгариши, нархлар тизимида ўз натижасини кўрсатади, бу ҳам давлат томонидан амалга оширилаётган жараёнларни доимий равишда аниқ тартибга солишини талаб қиласади.

Қорақалпоғистон Республикасида қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш лойиҳаси худудда чиқиндини йифиш қамрови даражасини 100 фоиз даражасига чиқариши мўлжалланган. Ҳозирги 45 фоиз қамров даражасида туманлардаги уй хўжаликлари ҳамда корхоналарнинг чиқинди ташиш билан боғлиқ эҳтиёжларини тўлалигича қондирмаяпти.

Ўтказилган маркетинг тадқиқотларига кўра, чиқиндиларни йифиш нуқтаи назаридан, туманда ушбу лойиҳанинг мақсадли бозори сифатида қуидаги уй хўжаликлари ҳамда корхона ва ташкилотлар лойиҳа доирасидаги ташкил этиладиган корхонанинг мақсадли бозори бўла олади:

- турар-жой бинолари;
- бизнес комплекслари;
- савдо марказлари ва анъанавий бозорлар;
- меҳмонхоналар;
- ресторанлар;
- умумий ўрта таълим мактаблари;
- жамоат объектлари;
- қурилиш майдонлари;
- фермерлар;
- касалхоналар ва бошқалар.

Лойиҳа аҳоли ва юридик фирмалар томонидан чиқариладиган майший чиқиндиларни Қорақалпоғистон Республикасининг ушбу ҳудудида тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлашни ташкил этишга қаратилган. Ҳудуд аҳолиси 2021 йил ҳолатига кўра, 298 956 кишини ташкил этган ҳамда аҳолининг йиллик ўртacha ўсиши 1,34% ни ташкил қилмоқда. Бу эса лойиҳа амалга ошишининг охирги йилига келиб аҳоли сони 43 186 кишига ортиб 342 142 кишини ташкил қилишии билдиради. Шунингдек, Қорақалпоғистон Республикаси Статистика бошқармаси маълумотларига кўра, Қорақалпоғистон Республикасининг ушбу ҳудуди таркибидаги туманлар Ялпи Ҳудудий Маҳсулоти (ЯҲМ) Ўзбекистон ЯИМнинг ўртacha ўсиш кўрсаткичи миқдорида ошмоқда. Аҳоли турмуш даражаси ортиши билан, уларнинг истеъмол даражаси ҳам ортади ва бу ҚМЧ миқдори йилдан йилга кўпайишини англатади.

4.2 Лойиҳанинг қўлами

Лойиҳа Қорақалпоғистон Республикаси ҳудудининг бир қисмини ҳамда унинг 298 956 нафар аҳолисини қамраб олади. Лойиҳа ҚМЧ хизматларининг сифати билан боғлиқ муаммони ҳал қилиш заруриятига асосан амалга оширилмоқда. Лойиҳанинг асосий мақсади бўлиб, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш ва қайта ишлаш тизимини қайта шакллантириш, ҳудуддаги экологик ва санитар-эпидемиологик вазиятни, соғлиқни ва ҳаёт шароитларини яхшилаш ҳисобланади.

Шунингдек, лойиҳа чиқиндиларни қайта юклаш станцияси яратилишини кўзда тутади.

4.3. Рақабатдош устунликлар

Давлат-хусусий шериклик асосида Қорақалпоғистон Республикасида ташкил этиладиган лойиҳа ва уни амалга оширувчи корхона ушбу бозорда, ушбу бизнесда янги ҳисобланади. Чунки ҳозирга қадар чиқиндини тўплаш иши билан ёки давлат томонидан Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси тасарруфидаги Давлат унитар корхоналари (“Toza hudud” ДУК каби) шуғулланган ёки умуман ҳеч ким шуғулланмаган. Хусусий капиталнинг ушбу бизнесдаги улуши ниҳоятда паст ва кўпроқ Тошкент шаҳри ҳамда вилоят марказлари билан чекланади. Лойиҳа асосида ташкил этиладиган компания ишга киришишдан олдин бозорни пухта ўрганиши, ўзининг қиёсий устунлигидан муваффақиятли фойдаланиши лозим. Ҳудуд бозорини тадқиқ қилиш асосида рақобатда устунлик берадиган бир нечта омиллар топилди. Улар сирасига мижозлар ва ҳамкорлар ишончи, ҳалоллик, чиқинди йиғишнинг бутун туман ҳудудини қамраб оладиган мукаммал тармоғи, кучли бошқарув, кучли операцион ҳаракатланиш ва бошқалар киради.

Қаттиқ майший чиқинди йиғиш ва уни ташиш тармоғи корхонаси тумандаги кичик ва ўрта бизнес вакиллари, шунингдек, йирик саноат корхоналари билан ижобий алоқаларга эга бўлиши, улар орасида етарлича репутацияси бўлиши корхонага бошқалар билан рақобатда устунлик берадиган яна бир муҳим омиллардан биридир.

Корхона ўз ходимлари ва ишчиларига етарлича ойлик иш ҳақи беради. Уларни турли бонуслар ва ижтимоий ёрдам пакетлари билан қўллаб-куvvatлайди. Ходимларга Ўзбекистон меҳнат муносабатларини тартибга солиш бўйича қонунлар ва бошқа қонуности ҳужжатларида белгиланган талаблар бўйича меҳтан қилиш, дам олиш учун шароит яратиб беради ва бу орқали тумандаги бошқа корхона ва ташкилотларга қараганда кадрлар меҳнат бозорида усиунликка эришади ва ўз ишининг усталари билан меҳнат шартномалари имзолайди. Бу эса корхонага ходимларнинг ушбу бизнесни ривожлантириш учун бизнес эгалари билан бир қаторда жон куйдириши ва қайғуришини беради ва корхона шиддат билан олға интилади.

4.4 SWOT таҳлил ҳамда Marketing Mix (4P) стратегияси

Ушбу лойиҳанинг муваффақиятли амалга ошиши, ундан манбаатдор томонлар кўзлаган мақсадига эришиши учун лойиҳага таъсир қилувчи ички ва ташки омилларни ҳисобга олган ҳолда унинг SWOT таҳлилини амалга ошириш керак.

SWOT таҳлил

Кучли томонлари (S – Strength) — қучли бошқарув, Қорақалпоғистон Республикасидаги йирик аҳоли пунктига чиқиндини ташиш соҳасида хизмат қиладиган кенг тармоқнинг мавжудлиги, лойиҳанинг афзалликлари, иқтисодий устунлиги, мижозларнинг содиқлик дастури ҳамда соҳадаги тадбиркорнинг ишчанлик обрўси.

Кучсиз томонлари (W – Weakness) — ушбу лойиҳа доирасида қатта миқдордаги бошланғич капиталнинг талаб этилиши. Ушбу маблағлар, асосан, чиқинди ташиш бўйича маҳсус техникалар харид қилиш, чиқиндиларни қайта юклаш станцияси сотиб олиш учун сарфланади.

Имкониятлар (O – Opportunities) — йилдан йилга аҳоли сонининг кўпайиб бориши, ҳудудда кичик ва ўрта тадбиркорлик субъектлари сонининг муттасил ўсиши.

Хавф-хатарлар (T – Threat) — иқтисодиётнинг пасайиши, рақобат мухитининг ҳаддан ортиқ ортиб кетиши, ўзгарувчан харажатлар, ёқилғи нархининг кескин қимматлашуви. Шунингдек, институционал ўзгаришлар вужудга келиши (қонунчилик ўзгариши ва ш.к.).

Marketing Mix ёки 4P стратегияси маркетингда кенг қўлланиладиган стратегиялардан бири бўлиб, у маркетинг режалаштиришнинг тўртта асосий “координаталарига” асосланади. Улар қуйидагилар:

Product (маҳсулот) – товар ёки хизмат, ассортимент, сифат, маҳсулот хусусиятлари, дизайнни ва эргономикаси;

Price (нарх) – нарх, устамалар, чегирмалар;

Promotion (танитиш) – реклама, сотишини рафбатлантириш;

Place (жой) – етказиб бериш, савдо нуқталарининг жойлашуви, тарқатиш каналлари, сотувчи ходимлар.

Marketing Mix модели бозорда маҳсулотни самарали тарғиб қилиш учун сотувни бошқаришни ва ишлаб чиқиши мумкин бўлган барча керакли маҳсулот параметрларини ўз ичига олади.

Ушбу лойиҳа доирасида пул тушумлари а) аҳоли ва юридик шахсларнинг чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлардан; б) ҚМЧларни қайта ишлаш ва уларнинг сотувини ташкил этишдан тушади. 4Р стратегиясини ҚМЧ сотувини ташкил этиш доирасида қўллаш мумкин.

Product. Аҳоли ва ташкилотлардан чиқинди йиғиб олиниши натижасида қўйидаги қайта ишланадиган хом ашёлар сараланади ва уларни қайта ишлайдиган корхоналарга сотилади:

- қоғоз;
- металл;
- резина;
- полиэтилен;
- текстил;
- шиша маҳсулотлари.

Қайта ишланадиган хом ашёлар Қарақалпогистон Республикаси ва унга ёндош ҳудудлардаги хом ашёни қайта ишлаш билан шуғулланадиган турли хил корхоналарга сотилади. Сотиш жараёнини тўғри амалга ошириш учун хом ашё ассортиментини кўпайтириш, уларни энг мақбул нархда сотишини ташкил қилиши керак.

Price. Чиқиндини тўплаш, ундан сараланадиган иккиласми хом ашёни сотиш, иккиласми хом ашё (қоғоз, металл, шиша маҳсулотлари каби) нинг ўзини тўплаш ва сотиш билан Қарақалпогистон Республикасида бир нечта корхона, шунингдек жисмоний шахслар шуғулланади. Шунинг учун хусусий шерик томонидан қайта ишланадиган хом ашё сотуви ташкил этилганда нарх таклифи энг яхшилардан бири бўлиши керак, энг қўп маҳсулот харид қиласидиган ва доимий харидорлар учун нарх чегирмалари қилинади.

Promotion. Маркетингнинг вазифаси бозорни ўрганиш билангина чегараланиб қолмай, корхона маҳсулотларининг керакли харидорларига етиб боришини таъминлашдан иборат. Айни мақсадга эришиш учун маҳсулотлар тарғиботи, рекламаси тўғри ташкиллаштирилиши керак.

Корхона маҳсулотлари ва улар тўғрисидаги маълумотлар ҳам анъанавий (билбордлар, реклама доскалари, телевидение орқали маркетинг), ҳам замонавий (SMM – ижтимоий тармоқлардаги маркетинг) маркетинг каналлари орқали мақсадли аудиторияга етказилади.

Place. Маҳсулотлар сотуви амалга оширилаётганда сотиш жойи аҳамияти ҳам юқори. Бунда жойнинг етарли инфратузилмаси билан таъминланганлиги, автомобиль йўлларига яқинлиги савдонинг кўпайиши учун муҳимдир.

4.5. Сотиш ва маркетинг стратегияси

Маркетинг стратегияси

Тайёрланган маркетинг стратегияси профессионализм, мижозларга мукаммал хизмат кўрсатиш, ҳалоллик ва сифатли хизмат кўрсатишга асосланган. Компания ўзи учун содик мижозлар базаси (LCB – loyal customer base) яратилишини таъминлайди.

Корхона ўз ишининг натижалари ва корхона хизматларидан қониққан мижозларнинг тавсиялари, таклифлари ва шикоятларини инобатга олган ҳолда савдо даражасини оширади.

Савдо ва маркетинг жамоаси соҳадаги катта тажриба асосида ишга олинади ва улар ўз мақсадлари ҳамда корхонанинг умумий мақсадларига эришиш учун муентазам равища тажриба орттириб боради ва қайта тайёрланади.

Корхонанинг мақсади Қорғалпогистон Республикасида чиқиндини тўплаш ва саралangan иккиласми хом ашёни сотиш бўйича энг етакчи корхонага айланиш саналади. Бунинг учун компания қуидаги маркетинг ва сотиш стратегияларидан фойдаланиши тавсия этилади:

- Туар-жой бинолари, кўп қаватли уйлар, меҳмонхоналарга ўз бизнесини танитиш мақсадида брошура ва танишув хатлари юбориш ва бу билан бизнесни танитиш;
- Флаер ва визиткалар чоп этиб, уларни мақсадли аудитория саналадиган кичик ва ўрта бизнес корхоналарида тарқатиш;
- Дўстлар ва оила аъзоларидан фойдаланиб, бизнес тўғрисида ён-атрофга, туманинг қишлоқ худудларига маълум қилиш;
- Мактаблар, кутубхоналар, маҳаллий чойхона ва бошқа одамлар гавжум бўладиган жойлардаги эълонлар тахталарида компания ва у таклиф қилаётган маҳсулотлар ҳақида маълумот жойлаш;
- Маҳаллий босма ва электрон оммавий ахборот воситалари, жумладан Телеграм каналлари орқали мақсадли аудиторияга корхона хизматларини реклама қилиш.

Қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш бизнеси биринчи йилнинг ўзидаёқ даромад келтирадиган бизнеслар сирасига киради.

Сотиш стратегияси

Корхона фаолият олиб бориши натижасида қуйидаги икки манбадан пул тушумлари тушади:

- а) аҳоли ва юридик шахсларнинг белгиланган тарифлар бўйича чиқиндилар учун тўлайдиган тўловлари;
- б) қаттиқ майший чиқиндилар орасидан хом ашё сифати сотишга яроқли маҳсулотлар сотуви.

Аҳоли томонидан чиқиндилар ташиш учун тўланадиган йиллик тўловлар миқдори 9,33 млрд. сўмни (қамров даражаси 100 % бўлганда), юридик шахслар томонидан тўланадиган тўлов миқдори эса 272,96 млн. сўмни (шартнома қилган юридик ташкилотлар билан) ташкил этилиши прогноз қилинмоқда. Бунда Қарақалпогистон Республикасида истиқомат қиливчи 299,00 минг аҳолининг йиллик 31,2 минг сўмдан, шу худудда Тоза ҳудуд ДУК билан шартнома қилган 172 та юридик шахснинг ҳар бир метр куб чиқинди учун 52,9 минг сўмдан тўлов қилиши кутилмоқда.

ҚМЧ таркибидан саралаб олинган иккиласмчи хом ашё савдосидан тушадиган тушум миқдори эса қуйидагича бўлади:

Номи	Ўлчов бирлиги	1 йиллик сараланган иккиласмчи хом-ашё	1 тонна сараланган иккиласмчи хом-ашёнинг нархи (ҚҚС билан)	Тўлиқ ишлаб чиқариш қувватидаги тушум (ҚҚС билан)
Қоғоз	тонна	6 793	800,00	5 434 123,21
Металл	тонна	647	500,00	323 264,86
Полиэтилен	тонна	12 587	700,00	8 810 808,81
Текстиль	тонна	1 670	350,00	584 331,92
Шиша	тонна	3 707	150,00	556 097,40
Жами		25 403		15 708 626,20

4.6 Талаб ва таклиф

Иқтисодиётда исталган турдаги маҳсулот, товар ёки хизматнинг бозор нархи талаб ва таклиф эгри чизиқлари кесишган нуқта белгилаб беради.

Талаб истеъмолчиларнинг маълум турдаги товар ва хизматларга бўлган эҳтиёжи. Талабнинг энг кенг тарқалган миқдорий характеристикаси – хизматларга бўлган талаб эластиклиги деб аталади. Хизматларга бўлган талаб

эластиклигининг учта тури мавжуд: нарх эластиклиги, даромад эластиклиги ва турли хизматлар учун ўзаро мослашувчанлик.

Талабнинг нарх эластиклиги = талаб қилинган миқдорнинг %да ўзгариши / нархнинг %да ўзгариши

Нарх эластиклиги маҳсулот нархининг ўзгаришига нисбатан истеъмол ҳажмининг ўзгаришини ўлчаш билан ифодаланади.

Талаб эластиклигининг миқдорий ифодаси муайян мамлакат истеъмолчилик хулқ-атворининг ўзига хос хусусиятларини акс эттиради, чунки у истеъмол имтиёзларининг жамланганлиги, аҳолининг даромад даражалари, миллий хусусиятлари ва иқтисодиёт ривожланишидаги умумий вазият билан белгиланади. Шунинг учун, одатда, бир мамлакат маълумотларидан олинган эластилик характеристикасини бошқа мамлакат шароитига ўтказиш нотўғри хисобланади. Бироқ, умумий қоида шундан иборатки, берилган хизмат жавоб берадиган талаб қанчалик юқори бўлса ва унинг ўрнини босувчилар сони қанчалик кам бўлса, нарх эластиклиги шунчалик паст бўлади. Ўзбекистонда ҳозирча бу коефициентга тааллуқли хисоб-китоблар йўқ.

Нарх омилидан ташқари нархсиз омиллар ҳам талаб ва таклифга таъсир қиласди. Талаб мижозлар (аҳоли) сони, жисмоний шахс, оиланинг ўртача даромади билан белгиланади.

Таклиф истеъмолчилар учун мавжуд бўлган маълум бир товар ёки хизматнинг умумий миқдорини тавсифловчи асосий иҷтисодий тушунчалардан бири. Таклиф нархга тўғри пропорционал бўлиб, маҳсулот нархи ошса, унинг таклифи ҳам ошишини билдиради.

5. Техник-технологик бўлим

5.1. Технологик ва техник ечимлар акс эттириш

Мамлакатимизда атроф-мухитни муҳофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёsat амалга оширилмоқда.

Ҳозирда республика ҳудудида умумий қуввати йилига 894 минг тонна ҚМЧни қайта ишлайдиган 183 та корхона, шу жумладан 72 та полимер плёнка ва пластмассани, 65 та қоғоз ва картон буюмларини, 17 та шина ва резинотехника буюмларини, 10 та метални, 6 та шишани, 2 та мой ва текстилни, 11 та бошқа чиқиндиларни қайта ишлаш корхоналари мавжуд.

Шу билан бирга республиканинг 9 та шаҳрида (Андижон, Бухоро, Гулистон, Жizzах, Навоий, Нукус, Термиз, Урганч ва Қарши) умумий қуввати йилига бир миллион тоннадан ортиқ майший чиқиндиларни қайта ишлаш қувватига эга бўлган, ҚМЧни тўплаш, ташиш, саралаш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича кластерларнинг ташкил этилиши ҚМЧнинг истеъмол қимматига эга таркибларидан фойдаланиш самарадорлигини ошириш йўлидаги муҳим қадамлардан бири бўлди.

ҚМЧ билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизими самарали ишлашининг асосий омили ҚМЧни ўз вақтида тўплаш ҳамда уларни қайта ишлаш ва (ёки) жойлаштириш жойларигача ташиш ҳисобланади.

Кўрсатилаётган хизматлар сифатини яхшилаш мақсадида органик, қайта ишланадиган ва қайта ишланмайдиган ҚМЧни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш жадваллари мақбуллаштирилади, ҚМЧ ҳосил бўладиган олис участкалар учун маҳсус зичловчи қурилмалар билан жиҳозланган қайта юклаш пунктлари қурилади.

5.2 Лойиҳа тузилиши

Лойиҳа ҳудудда мавжуд чиқиндиларни ташиш ва йиғиш тизимини модернизация қилиш ва қайта қуришни ўз ичига олади. Қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш лойиҳанинг асосий босқичи ҳисобланади. Ушбу тизимни самарали бажариш учун лойиҳа доирасида 12 та чиқинди ташувчи машина, 100 та контейнер, 2 та мультилифт маҳсус техникаси, 1 та чиқиндиларни қайта юклаш станцияси, 1 та чиқинди саралаш комплекси ва 10 та чиқинда йиғиш шахобчасини қуриш режалаштирилган. Давлат томонидан тақдим этиладиган мавжуд асосий воситалар (20 та чиқинди ташувчи, 3 та

крюковой юклагич ва З та бульдозер) майший чиқиндиларни ташиш билан боғлиқ бўлган ишларни самарали ҳал этишда кўмаклашади.

Давлат томонидан тақдим этиладиган маҳсус техникалар

<i>Маҳсус техника тури</i>	<i>Маҳсус техника русуми</i>	<i>Сони</i>
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	ISUZU NPR 82 L ISUZU NQR 71 PL	20
Крюковой юклагич	ISUZU NQR 71 PL	3
Бульдозер	TY-160	3

5.3. ҚМЧларни тўплаш, ташиш ва саралашнинг технологик босқичлари

Қаттиқ майший чиқиндилар ихтисослаштирилган транспорт воситаларида (чиқинди ташиш машиналари ва бошқа ихтисослаштирилган машиналарда) ташилади.

Чиқинди тўплаш шохобчаларидаги, шунингдек ташкилотлардаги қаттиқ майший чиқиндиларни вақтинчалик тўплаш ва сақлаш учун ташкил этилган жойлардаги чиқинди контейнерлари экипаж юкловчилари томонидан ихтисослаштирилган транспорт воситасининг манипулятор механизмига ўрнатилади ва унинг маҳсус механизми ёрдамида (механик тарзда) чиқинди кузовига бўшатилади.

Манипулятор механизми билан жиҳозланмаган ихтисослаштирилган транспорт воситасининг чиқинди кузовига контейнерларни бўшатиш экипаж юкловчилари томонидан қўл кучи билан амалга оширилади.

«Сигнал» усулида йўналиш жадвали бўйича етиб келган ихтисослаштирилган транспорт воситасига қаттиқ майший чиқиндиларни жойлаштириш истеъмолчилар ва экипаж аъзолари томонидан амалга оширилади.

Бунда қаттиқ майший чиқиндилар маҳсус чиқинди қопларида (пакетларда) ёки ғилдиракли контейнерларда (40 – 120 л.) сақланган ҳолларда уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига жойлаштириш экипаж юкловчилари томонидан амалга оширилади.

Қаттиқ майший чиқиндиларни ихтисослаштирилган транспорт воситасига юклаш жараёни пиёдалар, автомототранспорт воситалари ҳамда велосипедлар ҳаракатига тўсқинлик қилмаслиги лозим.

Чиқинди сақлаш контейнерлари қаттиқ майший чиқиндилардан тўлик, қолдиқсиз тозаланиши ҳамда санитария талабларига мувофиқ дезинфекция қилиниши керак.

Қаттиқ майший чиқиндиларни юклаш ва ташиш ишлари уларни тушириб қолдириш, авария ҳолатини пайдо қилиш, инсонлар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарар етказиш эҳтимолларини истисно қилувчи усуллар билан амалга оширилади.

Қаттиқ майший чиқиндиларни ташишга ихтисослаштирилмаган - ағдарма ва бортли маҳсус транспорт воситаларидан майший чиқиндиларни ташиш мақсадида фойдаланилганда, чиқиндиларнинг тўкилиши ва суюқликнинг (фильтрат) оқиши ҳамда чиқинди чангларининг атмосфера ҳавосига тарқалишини олдини олиш чоралари қўрилиши лозим.

Қаттиқ майший чиқиндиларни юклаш ва ташишда қуйидагиларга йўл қўйилмайди:

- контейнерларда сақланаётган чиқиндилар ёки чиқинди уюмларидан иккиласми хом ашё ажратиб олиш;
- юклаш жойида чиқинди қолдиқларини қолдириш ёки уларни ён атрофга сочиб юбориш;
- экіпаж аъзоси бўлмаган шахсларни жалб қилиш («сигнал» усулида тўплаш ва олиб чиқиб кетиш ҳоллари бундан мустасно) ёки уларни ихтисослаштирилган транспорт воситасида ташиш.

Ишлаб чиқариш қуввати даражаси, юқорида айтиб ўтилганидек, сменали қуввати ва йилига иш кунлари сонига боғлиқ бўлиб, лойиҳани баҳолашда консерватизм нуқтаи назаридан қувватни босқичма-босқич ривожлантириш назарда тутилган.

Қорақалпоғистон Республикасида қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, саралашни тұғри ташкил этиш учун қуидаги жараёнлар кетма-кетлеги амалга оширилади.

1. Бириңчи навбатда ахоли ва юридик шахслар томонидан ҳосил бўлган ҚМЧ чиқинди йиғиш шахобчаларида ёки чиқинди контейнерларида тўпланади.
2. Сигнал усулида эса йўналиш жадвали бўйича қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш амалга оширилади.
3. Кейинги босқичда йиғилаган чиқинди худудда жойлаштириш режалаштирилган саралаш комплексига ташилади.
4. Саралаш босқичидан ўтган қайта ишланмайдиган чиқиндилар қайта юкланади.
5. Қайта юклаш станцияси бир вактнинг ўзида саралаш комплекси худудига жойлаштириш режалаштирилган.
6. Қайта юклangan ҚМЧ 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган ҳолда жойлаштирилади.
7. Контейнерлардаги чиқиндилар маҳсус техника мультилифт орқали чиқинди полигонига ташилади.

5.3.1. Майший чиқиндиларни йиғиш пункти

Майший чиқиндиларни йиғиш уй хўжаликларидан, тижорат ёки давлат идоралари участкаларидан бошланади. Майший чиқиндиларни йиғиш пункти асосан шаҳарнинг турар жойларида, айниқса кўп қаватли турар-жой бинолари зич жойлашгандарда ишлайди. Майший чиқиндиларни йиғиш пунктларини такомиллаштириш керак, чунки улар чиқиндиларни бошқариш тизимининг муҳим қисмидир. Майший чиқиндиларни йиғиш пунктлари қайта ишланадиган материалларни қўлда ажратиш орқали чиқиндиларни камайтириши мумкин. Ушбу тизим содда бўлса-да, жуда самарали эканлигини исботлади. Кейинчалик, қайта ишланадиган материаллар норасмий сектор томонидан тўпланади, ташилади ва кейинги фойдаланиш учун қайта ишланади.

Қонунчиликка мувофиқ кўп квартирали ахоли хонадонларидан майший чиқиндаларни ташиб кетиш маҳсус чиқинди тўплаш шахобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.

Қорақалпоғистон Республикасидаги мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки ҳисоб-китобларга кўра 10 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шахобчаларини қуришга эҳтиёж бор. Шу сабабли, лойиха доирасида хусусий

шерик томонидан 10 та чиқиндиларни йиғиш шаҳобчалари қуриш учун инвестиция киритилади.

5.3.2. Чиқинди йиғиши контейнерлари

Ҳозирда Қорғалпоғистон Республикасида чиқинди йиғиши баклари ўрнатилган бўлиб, улар 2016 ва 2018 йиллар оралиғида харид қилинган. Шу билан бирга, вилоятлардаги қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиши тизими чиқиндиларни йиғиши самарадорлигини оширишни истаса, чиқиндини йиғиши бакларини алмаштириш талаб қилинади. Вилоятда асосан **0,75 м³** ҳажмли пўлат баклар ишлатилади.

Лойиҳа доирасида **1,1 м³** ҳажмдаги **100** та бакларни харид қилиш режалаштирилмоқда. ҚМЧни чиқинди йиғиши пунктларининг ўзида ҳар хил рангдаги қопқоқларга қараб, фуқароларнинг онги ошиб бориши ва тарбияланиши натижасида, дастлаб сараланиши режалаштирилмоқда, яъни фуқаролар қайта ишланиш учун яроқли бўлган турли чиқиндини (шиша идишлар, пластмасса, қофоз ва бошқалар) тегишли рангдаги қопқоқли контейнерга ташлайди.

5.3.3. Чиқинди ташии техникалари

Бугунги кунда “Тоза худуд”ДУК Қорақалпоғистон Республикаси филиали ҳисобида 23 та маҳсус чиқинди ташувчи техника мавжуд. Туманда йиғилган майший чиқиндилар маҳсус техникалар ёрдамида лойиха доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни саралаш комплексига келтирилади.

Ҳозирда Қорақалпоғистон Республикасининг ушбу худудида 299,0 минг аҳоли рўйхатга олингандигини, майший чиқиндиларни қайта юклаш станциялари орқали полигонларга жўнатиш тизими яраталиши ҳисобига, маҳсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик қатнови камидаги 2,5 маротабага етишини ҳисобга олинса, ўртача ҳар 12,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиха доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 12 та маҳсус чиқинди ташувчи техника сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

Таклиф этилаётган лойиха факат ишлаб чиқариш самарадорлигини дастлабки яхшилашга қаратилганлиги сабабли, биринчи босқичда такомиллаштиришнинг энг яхши варианти Хусусий шерик сифатида қатнашадиган корхонага энг керакли "универсал" технологияларни тақдим этиш эканлиги тўғрисида келишувга эришилади. Ўзбекистонга келсан, бу маълум даражада обрў қозонган, юк ташиш ҳажми 7 дан 12 м³ гача бўлган юк машиналари ҳисобланади.

Қарақалпоғистон Республикаси Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманлари ҳудудида ҳосил бўлаётган майший чиқиндилар, лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда саралашдан ўтказилган чиқиндилар қайта юклаш технологияси ёрдамида контейнерларга зичланниб, махсус мультилифт техникалари ёрдамида Қораўзак туманидаги чиқинди полигонига жойлаштирилади. Шу сабаб, лойиҳа доирасида хусусий шерик томонидан саралашдан ўтиб махсус қайта юклаш технологияси ёрдамида 10-20 м³ ҳажмдаги контейнерларга зичланган майший чиқиндиларни полигонларга олиб бориш учун 2 та махсус мультилифт техникаси сотиб олиш учун инвестиция киритилади.

Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси

Қарақалпоғистон Республикасида ҳосил бўлаётган майший чиқиндиларни махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиҳа доирасида ишга туширилиши режалаштирилаётган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келиш орқали, ушбу ҳудудда чиқинди полигонига бўлган эҳтиёжни йўққа чиқаради. Бу эса туман экологик вазиятини яхшилашга катта хизмат қиласи. Бунинг учун туманинг чиқинди полигонига йўналиши қулай бўлган ҳудуддан 0,50 дан 37 ГАча бўлган ерга эҳтиёж туғилади. Мазкур ажратилган жойга бир вақтнинг ўзида майший чиқиндиларни қайта юклаш технологиялари ишга тушириш режалаштирилган. Қарақалпоғистон Республикасининг ушбу ҳудуди аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини хисоб-китоб қилган ҳолда кунига 100 тонна майший чиқиндиларни қайта юклаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси учун инвестиция киритилади. Ушбу қайта юклаш станцияси Тахтакўпир туманларида жойлаштирилиши режалаштирилган.

Чиқиндиларни саралаш линияси

Қорақалпоғистон Республикаси 1-лот аҳоли сони ва чиқиндиларни түпланиш меъёрларини хисоб-китоб қилган ҳолда йилига 100 тонна майший чиқиндиларни саралаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни саралаш линияси учун инвестиция киритилади.

5.4 Лойиҳанинг ҳал қилувчи кўрсаткичлари, компонентлари, шунингдек, уларнинг ҳисоб-китоб қилинган қийматлари

Жадвалда келтирилган асосий воситалар билан таъминланса, Қарақалпогистон Республикасида ахолини майший чиқиндиларни ташиб кетиш хизмати билан қамраб олиш даражаси 100 фоизга чиқарилади.

<i>Номи</i>	<i>Давлат ташкилотидаги асосий воситалар сони</i>	<i>Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони</i>
Чиқинди саралаш комплекси		1
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси		1
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	20	
Чиқинди ташувчи (HOWO) 8м ³ ҳажмли		12
Крюковой юклагич	3	
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)		2
Бульдозер	3	
Чиқинди йигиш майдончалари		10
Чиқиндилар учун контейнерлар		100

6. Экологик бўлим

6.1. Лойиҳанинг атроф-муҳит ҳолатига таъсири

Ҳозирги вақтда чиқиндиларни қайта ишлаш долзарб, истиқболли ва умуман муҳим йўналиш ҳисобланади. Бунинг долзарблиги нафақат йўқ қилиниши талаб қиласидан чиқиндилар ҳажмида, балки яқин келажакда ушбу ҳажмларнинг жиддий пасайишига умид қилишининг ҳожати йўқлигини ва сайёрамизнинг ўзини ўзи тиклаш манбаи чексиз эмаслигини англашдадир. Ушбу йўналишнинг аҳамияти атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва экологик вазиятни яхшилаш бўйича аниқ талаблар билан изоҳланади, чунки ифлосланиш кирадиган экотизимларнинг заҳарланиши катта зарар етказади, аммо чиқинди уюмлари ва чиқиндихоналар эгаллаган майдонларнинг ўсиш хавфи камроқ. Ўз навбатида, катта миқдордаги рухсатсиз ахлатхоналар турли хил касалликлар, шунингдек уларни ташувчилар ва атрофдаги экотизимларга жиддий зарар етказиши мумкин бўлган турли хил ҳайвонлар учун жой бўлиши мумкин.

Шу билан бирга, асосан чиқиндиларнинг моҳияти, унинг инсон саломатлиги ва атроф-муҳитга таъсири тўғрисида хабардорликни ошириш орқали кенг жамоатчилик томонидан қўллаб-қувватлашни таъминлаш керак.

Ушбу мақсадга эришиш учун қўйидаги мақсадли вазифаларни бажариш керак:

- ҚМЧни бошқариш соҳасидаги масалаларга ойдинлик киритиш мақсадида аҳоли ва тадбиркорлик субъектлари ўртасида ахборот учрашувлари, семинарлар, тренинглар ва "давра суҳбатлари" ни ўтказиш;
- ҚМЧни бошқариш соҳасидаги долзарб масалаларни, шу жумладан чиқиндиларни алоҳида йиғиши, мавжуд муаммоларни ва уларни ҳал этиш йўлларини, шунингдек аниқ мақсадли ижтимоий гурухларга (болалар, талаба-ёшлар, уй бекалари, шаҳар ва қишлоқ аҳолиси) йўналтирилган масалаларни оммавий ахборот воситаларининг босма ва электрон қўринишларида кенг ёритиш;
- маҳсус чиқинди оқимларини йиғиши ва қайта ишлаш тизимларини жорий этиш учун ҳар бир минтақада йиғиши пунктларини яратиш (таркибида симоб мавжуд чиқиндилар, шина чиқиндилари, ишлатилган батареялар, чиқинди мойлар, қадоқлаш чиқиндилари ва бошқалар);
- чиқиндиларни йиғиши пунктлари ва ижтимоий обьектларни контейнерлар билан жиҳозлаш;
- қайта ишланадиган чиқиндиларни саралаш учун қулайликлар яратиш – ҳар бир вилоятда кунига 4,9 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;

- завод чиқиндиларини қайта ишлаш корхоналарини яратиш (компостлаш технологияси бўйича) - корхонанинг ҳар бир ҳудудида кунига 2,4 минг тонна ишлаб чиқариш қуввати билан;
- бозорда сотиш учун қайта ишланадиган материалларни ажратиш;
- кейинчалик маҳсулотни бозорда сотган ҳолда, компост материал сифатида фойдаланиш учун биомассани ҚМЧ дан ажратиш;
- чиқиндиларнинг калория қийматидан фойдаланган ҳолда ёқилғидан олинадиган энергияни алмаштириш;
- ҳосил бўладиган чиқиндиларнинг умумий миқдоридан полигонларда кўмиш учун ҚМЧ ҳажмини 95% дан 54% гача камайтириш;
- қайта ишланадиган иккиламчи хом ашёни сотишдан эришиладиган даромадларинг даражасини оширишни таъминлаш.

Полигонларнинг экологик хавфини инобатга олиш ниҳоятда муҳим. Чиқиндихоналар кўплаб муаммоларни келтириб чиқаради, жумладан, улар орасида касалликка олиб келадиган каламушлар, заарли ва бадбўй метан газининг чиқиши, сувга тушадиган заҳарли балчик – фильтратлар бўлади. Чиқинди билан боғлиқ муаммоларни ҳал қилишга оқилона ёндашган ҳолда, бу муаммоларнинг барчасининг олдини олиш мумкин. Чиқиндини уюм қилиб йиғиши ўрнига анчадан бери бошқа усувлар ихтиро қилинган. Улардан бири чиқиндиларни пиролиз ёрдамида қайта ишлашдир.

6.2 Экология ва атроф мұхитга салбий таъсирини камайтириш бўйича чора-тадбирлар

Мамлакатимизда атроф-мұхитни мұхофаза қилишни таъминлаш, табиий ресурслардан оқилона фойдаланиш, шунингдек, ҳудудларнинг санитария ва экологик ҳолатини яхшилаш соҳасида изчил сиёsat амалга оширилмоқда.

Хусусан, 2017-2018 йилларда қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш тизимининг инфратузилмасини такомиллаштириш бўйича кенг кўламли ишлар олиб борилди, 13 та санитария тозалаш давлат унитар корхоналари ҳамда уларнинг туман ва шаҳарлардаги 172 та филиали, шунингдек, 9 та майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни комплекс амалга ошириш кластерлари ташкил этилди. Кўрилган чора-тадбирлар аҳолининг деярли ярмини санитария жиҳатидан тозалаш хизматлари билан қамраб олинишига имкон берди.

Шу билан бирга қишлоқ аҳоли пунктларида қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматларнинг етарли даражада таъминланмаганлиги, қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш соҳасидаги инфратузилманинг қониқарсиз ҳолатда эканлиги, мавжуд қаттиқ майший чиқинди полигонларининг санитария талаблари ва экологик меъёрларга мувофиқ келмаслиги мазкур соҳада комплексли чора-тадбирларни қабул қилишни талаб этмоқда.

Қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмиш бўйича самарали тизимни яратиш, уларнинг фуқаролар соғлиғи ва атроф-муҳитга зарарли таъсирини бартараф қилиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сон «2017 — 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили»да амалга оширишга оид Давлат дастури тўғрисида»ги Фармони ижросини таъминлаш мақсадида:

Кўйидаги асосий вазифаларни амалга оширишни назарда тутувчи, 2019 – 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегияси (кейинги ўринларда — Стратегия) тасдиқланди:

- аҳолининг қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар билан тўлик қамраб олинишини таъминлашга йўналтирилган санитария жиҳатидан тозалаш инфратузилмасини ривожлантириш;
- қаттиқ майший чиқиндиларни қайта ишлашнинг самарали ва замонавий тизимини яратиш;
- полигонларга кўмиш учун йўналтириладиган қаттиқ майший чиқиндилар ҳажмини камайтириш, санитария ва экологик меъёрлар талабларига мувофиқ келадиган замонавий қаттиқ майший чиқинди полигонларини яратиш, шунингдек, мавжуд полигонларни ёпиш ва рекультивация қилиш бўйича чора-тадбирларни кўриш;
- санитария жиҳатидан тозалаш соҳасида нархлар шаклланишини такомиллаштириш ва тарифларни оптималлаштириш;
- қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш объектларидан муқобил энергия манбалари сифатида фойдаланиш.

7. Институционал бўлим

Лойиҳани амалга оширишда иштирок этувчилар давлат шериги ва хусусий шерик ҳисобланади. Уларнинг ўзаро ҳамкорлиги иқтисодий ва ижтимоий муаммоларни ҳал этишга қаратилган. Ўзбекистон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитасининг давлат-хусусий шериклик лойиҳаларини кўриб чиқиши гурӯҳи лойиҳани қўриб чиқади ва амалга оширишга қарор қиласиди.

Хусусий шерик мавжуд ва содир бўлиши мумкин бўлган рискларни ўз бўйнига олган ҳолда лойиҳага ўз инвестицияларини жалб қиласиди.

Лойиҳа ишга туширилгандан кейин харажатлар, фойда ва мажбуриятлар хусусий шерик аъзолари ўртасида тақсимланади.

7.1 Лойиҳани бошқариш

Мазкур лойиҳани бошқариш, талабгор корхона томонидан амалга оширилади. Бошқарув корхонанинг устави ёки шунга тенглаштирилган хужжати орқали бўлади.

Корхонанинг эгаси (таъсисчи) бошқарув учун директор тайинлайди. Директор ўз ўрнида маъмурият ва ишчи бўлимни тайинлайди. Хужжатлар алмашинуви ёки қарорлар ижроси қуидаги схема орқали амалга оширилади.

7.2. Лойиҳанинг ҳуқуқий асослари

Лойиҳанинг ҳуқуқий асослари сифатида қуидаги манбаларни кўрсатиш мумкин:

- Ўзбекистон Республикасининг «Чиқиндилар тўғрисида» ги Қонуни (05.04.2002);
- Ўзбекистон Республикасининг «Давлат-хусусий шериклиги тўғрисида» ги Қонуни (10.05.2019);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 апрелдаги «2019-2028 йилларда Ўзбекистон Республикасида қаттиқ майший чиқиндилар билан боғли ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида» ги Қарори (ПҚ-4291-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 декабрдаги «Хусусий тиббиёт ташкilotларини янада ривожлантириш учун қўшимча шароитлар яратиш тўғрисида» ги Қарори (ПҚ-3450-сон);
- Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 29 сентябрдаги «Майший ва қурилиш чиқиндилари билан ишлаш соҳасида фаолиятни бошқариш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида» ги Қарори (№ПҚ-4845).

Қаттиқ майший чиқиндиларни йиғиш, ташиш, утилизация қилиш, қайта ишлаш ва кўмишнинг самарали тизимини яратиш, уларнинг аҳоли саломатлиги ва атроф-муҳитга заарли таъсирини олдини олиш, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги ПФ-5635-сонли "Фаол инвестициялар ва ижтимоий ривожланиш йили"да 2017 - 2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини амалга ошириш Давлат дастури тўғрисида" ги фармонида ҳам кўзда тутилган.

7.3. Шерикларнинг ўзаро ҳамкорлиги ва мажбуриятлар тақсимоти

Қорақалпогистон Республикаси Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш, ташиш, саралаш кластер хизматларини давлат-хусусий шерикчилиги асосида бошқариш лойиҳаси доирасида давлат шериги сифатида Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси ҳозирда ўз балансида мавжуд бўлган чиқинди ташишга мўлжалланган маҳсус техникалар ва бошқа асосий воситаларни битим муддатига қадар хусусий шерикка фойдаланишга топширади.

Хусусий шерик эса лойиҳа учун зарур бўлган ва илова қилинган хужжатларда кўрсатилган миқдордаги ва сифатдаги маҳсус техникалар ва асосий воситаларни харид қиласди. Ҳамда лойиҳа давомида ушбу воситалардан ўзининг давлат шериги олдидаги мажбуриятларини бажариш (туманда аҳолидан чиқинди йиғиш қамровини 100 фоизга етказиш) мақсадида фойдаланади.

7.4. Институционал хавф-хатарлар

Институционал хавф-хатарлар ҳам давлат шериги томонидан, ҳам хусусий шерик томонидан юзага келтирилиши мумкин. Институционал хавф-хатарлар компания ёки таъминот занжирининг бошқаруви ва стратегиясидаги ўзгаришларни ўз ичига олган ҳодисалар ҳисобланади.

Давлат секторидаги институционал ўзгаришларга мисоллар давлат миқёсида қонунчиликнинг ўзгариши, миллий сиёsat ва бу соҳага қаратилаётган стратегиянинг қайтадан кўриб чиқилиши бўлиши мумкин. Хусусий сектордаги институционал хавф-хатарлар эса компанияни қайтадан ташкил қилиш, уни бошқа компания билан бирлаштириш, бозор конъюнктурасининг ўзгариши ва технологик ютуқлар қўринишида намоён бўлиши мумкин.

Давлат шериги томонидан юзага келиши мумкин бўлган институционал рисклар даражаси ниҳоятда паст. Чунки ҳозирги кунда экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш соҳасига ҳам ҳукумат даражасида, ҳам жамоатчилик даражасида эътибор қаратилмоқда. Бирор жойда содир бўладиган экологик қонун бузилиш ҳолатлари жамоат фаоллари эътиборидан четда қолмаяпти ва ушбу масалага ҳукумат номидан Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси ва унинг ҳудудий бошқармалари ўз вақтида муносабат билдириб, тегишли чоралар кўрмоқда.

Хусусий шерик ҳамда эркин бозор муҳити томонидан рўй бериши мумкин бўлган институционал хавф-хатарлар учун корхона ва аввал бошда унинг раҳбари тайёргарлик кўриши лозим. З-бўлимда ёзилганидек, корхонанинг стратегик ривожланиши ва корхона бош мақсадини ишлаб чиқиши тўғридан-тўғри директорнинг вазифалари сирасига киради. Бозордаги ўзгаришларни вақтида пайқаш, унга кириб келаётган янги ўйинчиларнинг техник ва иқтисодий имкониятларини тўғри баҳолаш, соҳага доир технологик янгиликларни кузатиб бориш ва зарур пайтда улардан унумли фойдаланиш орқали юзага келиши мумкин бўлган институционал хавф-хатарларни олдини олиш ёки минимум даражага тушириш мумкин.

8. Архитектура-қурилиш бўлими

8.1. Қурилиш майдони (трассаси)нинг шаҳарсозлик талаблари

Қорақалпоғистон Республикаси мамлакатнинг ғарбий қисмида жойдашган. Ушбу ҳудуддан халқаро аҳамиятга эга А-380 магистрал йўли кесиб ўтган. Лойиҳа бўйича Қорақалпоғистон Республикаси Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида 10 та чиқинди йиғиш майдончалари қуриш режалаштирилган. Барча чиқиндилар йиғилиб ва сараланиб бўлингач, қайта юқлаш станциясидан Амударё ва Қораўзак туманидаги полигонга жўнатилади.

8.2. Архитектура-режалаштириш лойиҳалари

Мазкур лойиҳа доирасида, Ўзбекистон Республикаси Президентининг “2019 – 2028 йиллар даврида Ўзбекистон Республикасида қаттиқ майший чиқиндилар билан боғлиқ ишларни амалга ошириш стратегиясини тасдиқлаш тўғрисида” ги ПҚ-4291 сонли Қарорига асосан, Қорақалпоғистон Республикаси Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманлари қаттиқ майший чиқиндиларни янги ташкил этиладиган полигонларга ташиб чиқариладиган туманлар қаторига киради. Йиғилган ҚМЧ Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида йиғилиб саралангандан сўнг, Тахтакўпир туманида жойлашадиган қайта юқлаш станциясидан Амударё ва Қораўзак туманларида полигонларга жўнатилади.

9. ДХШ тўғрисидаги битимнинг тузилмаси

9.1. ДХШ моделлари учун вариантларни баҳолаш, тўлов механизми ва давлат даромадларини қўллаб-куватлаш

Давлат-хусусий шериклик битимидағи келишувга асосан, лойиҳанинг умумий қиймати **14 518 893,30** минг сўм бўлиб, бунга қўшимча равишда давлат шериги томонидан 10 327 015,00 минг сўмлик асосий воситалар тақдим этилади.

Давлат шериги томонидан тақдим этилаётган асосий воситалар хусусий шерик бўлишга талабгорга лойиҳа даврида вақтинчалик фойдаланишга топширилади, фақат давлат шеригининг мавжуд техникалари, бугунги кундаги баҳоланганд қийматида 7 йилга бўлиб тўлашга берилади. Давлат шериги мазкур лойиҳа бўйича қуйидаги жадвалда қўрсатилган асосий воситаларни тақдим этади.

<i>Махсус техника тури</i>	<i>Махсус техника русуми</i>	<i>Сони</i>
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7м ³ ҳажмли	ISUZU NPR 82 L ISUZU NQR 71 PL	20
Крюковой юклагич	ISUZU NQR 71 PL	3
Бульдозер	TY-160	3

Бундан ташқари, юқорида айтилган чиқинди йиғишини 100%га чиқариш учун талабгорга қуйидаги асосий воситалар давлат шериги томонидан таклиф қилинади.

Асосий восита тури	Бир бирлик техника учун таклиф этилаётган нарх (сўм)	Сони
Чиқинди саралаш комплекси	3 785 000 000	1
Чиқинди қайта юклаш станцияси	590 000 000	1
Чиқинди ташувчи техника	500 000 000	12
Махсус техника мультилифт	650 000 000	2
Чиқинди йиғиши шахобчаси	75 000 000	10
Чиқинди учун контейнерлар	4 300 000	100

10. Давлат томонидан тақдим этиладиган қўллаб-қувватлаш турлари

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгордан давлатнинг тегишли органидан рўйхатдан ўтган бўлиши, ўзининг муҳрига эга бўлиши етарли ва қўшимча сертификат ва лицензия талаб қилинмайди.

10.1. Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш учун зарур бўлган активлар ва мол-мулк тарзидаги қўйилмалар

Давлат шериги лойиҳани амалга ошириш истагида бўлган талабгорга тақлиф этилган асосий воситалардан ташқари талабгорга тендерда қатнашиш учун Давлат шериги томонидан талабгорнинг молиявий талабларини бажаришига ишонч ҳосил қилиш учун 30 000 000 сўм миқдорида гаров суммаси ҳам талаб қилинади.

10.2. Давлат-хусусий шериклик лойиҳасини амалга ошириш жараёнида бюджет маблағлари

Қорақалпоғистон Республикасидаги ушбу лойиҳага бюджет маблағларидан молиялаштириш кўзда тутилмаган.

11. Лойиҳани амалга ошириш режаси

11.1. Маркетинг режаси

Лойиҳанинг муваффақияти кўп жиҳатдан маркетинг сиёсатига боғлиқ бўлади. Шунинг учун қуйидаги режаларни амалга ошириш мақсадга мувофиқ:

- рақобат муҳитига тез кириш ва бозор улушини олиш;
- мижозларнинг барча истакларини инобатга олишни назарда тутадиган ижобий имидж яратиш;
- барқарор савдо ҳажмини таъминлаш ва кафолатланган фойда олиш.

Асосий стратегия қайта ишлашга яроқли материаллардан ўз ишлаб чиқариши учун фойдаланадиган корхоналар билан барпо этиладиган узоқ муддатли ҳамкорликни яратишдир. Барқарор алоқаларнинг мавжудлиги хом ашёни сотиш кафолати ва янада қулай форматда ҳамкорлик қилиш имкониятидир.

Доимий ва ўзаро манфаатли муносабатларни ўрнатиш учун бозорга одатдагидан уч-беш фоизга арzonроқ маҳсулотлар билан чиқиш режалаштирилган. Кўриниб турибдики, бундай ҳамкорлик ҳар қандай корхона учун янада фойдали бўлади ва келажакда хомашё нархини бироз ошириб юбориш мумкин бўлади.

Савдо 100% олдиндан тўлов асосида амалга оширилиши керак. Бундан ташқари, кейинги иш пайтида тўғридан-тўғри омбордан хом ашёни олиш учун шароитларни жорий қилиш мумкин - бу унинг нархини пасайтиради.

Бундай ҳолатда реклама маҳсус харажатларни талаб қилмайди, аммо ижобий имиджни олиш ва потенциал мижозларни хабардор қилиш учун анъанавий маркетинг усулларидан фойдаланилади.

11.2. Лойиҳани ишлаб чиқиш, амалга ошириш муддатлари ва графики

Мазкур лойиҳани амалга ошириш учун талабгор мавжуд асосий воситалардан фойдаланиб ишни бошлиши ва тушумлардан давлат шериги қўйган талабларни бажаришни бошлиши лозим. Лойиҳанинг прогнозланган даромадларини ҳисобга олган ҳолда, давлат шериги қуйидаги лойиҳани амалга ошириш графигини тавсия қиласи:

МИНГ СҮМ

Амалга ошириладиган иш турлари	Давр			
	2022 йил	2023 йил	20234 йил	2025 йил
Лойихалаш смета хужжатларини тайёрлаш	25 000			
Чиқинди йиғиш шахобчалари қуриш		750 000		
Чиқинди ташиш машиналари харид қилиш	7 300 000			
Чиқинди контейнерлари харид қилиш		430 000		
Чиқинди саралаш комплекси ва қайта юклаш станцияси харид қилиш			4 375 000	
Маъмурий-маиший бино қуриш	800 000			

11.3. Асосий манфаатдор томонлар ва уларнинг лойиҳани амалга оширишдаги роли

Қорақалпоғистон Республикасидаги мазкур лойиҳанинг асосий манфаатдорлари Қорақалпоғистон Республикаси Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманлари аҳолиси ҳисобланади. Лойиҳа тумандада ҚМЧ йиғилиши ва туман озодалигига сабаб бўлувчи асосий туртки сифатида хизмат қиласади.

Давлат шериги лойиҳа якунида электронлаштирилган тўлов ва қарздорликлар маълумот тизимга эга бўлади. Қолаверса, ташкил этилган чиқинди йиғиш майдонлари ва контейнерлар ҳам давлат ихтиёрида қолади.

10 йил лойиҳа давомида аҳоли ва юридик шахслардан тушадиган тушумдан ва сараланган чиқиндиларнинг иккиламчи хом ашёларини сотишдан тушадиган тушумдан даромад қилиши режалаштирилган.

Хулоса

Қорғалпоғистон Республикаси Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида қаттиқ майший чиқиндиларни йифиш, қайта ишлаш лойиҳасининг кутилаётган таъсири туман атрофини ва минтақа аҳолиси учун ҳаёт сифатини яхшилаш ҳисобланади. Хизматлар ва қаттиқ майший чиқиндиларни бошқариш яхшиланади, бу эса уй хўжаликларини нафақат кўрсатилаётган хизматлардан, балки тарифлар ва тизимнинг бошқа жиҳатларидан қоникиш даражасини оширади. Худудларни ободонлаштириш бошқармаси чиқинди йифишни яхшилаб, ишни назорат қилиш ва чиқинди ташийдиган транспорт воситаларининг ҳаракатланиш жадвалини яхшилайди. Бу, ўз навбатида, туман аҳолиси томонидан экологик ва ижтимоий ёндашувларни қабул қилишни кучайтиради.

Чиқиндиларни бошқариш бўйича билимларни ошириш уй шароитида, айниқса, аёллар ва болаларнинг саломатлиги ва гигиенасини яхшилашга ҳисса қўшади. Яхшиланган чиқиндиларни йифиш жараёни соғлик учун жиддий экологик хатарлар хавфини камайтиради.

Лойиҳанинг иқтисодий фойдаси туман ҳудудида чиқиндиларни йўқ қилиш ҳамда қайта ишлаш билан боғлиқ хизматлар самарадорлигини доимий ошириб бориш билан боғлиқ. Бу эса тадбиркорга моддий кўринишида наф келтиради, давлат шериги учун эса экология ва атроф-муҳит билан боғлиқ муаммоларнинг камайишига олиб келади.

Лойиҳани амалга ошириш қаттиқ майший чиқиндиларни бошқариш станцияларини қуриш ҳамда чиқиндиларни йифиш ва утилизация қилишни рационализация қилиш орқали қаттиқ майший чиқиндиларни бошқаришда тўғридан-тўғри самарадорликни оширади.

ИЛОВАЛАР

1-ИЛОВА

Бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Битим муддати	йил	10
Курс	АҚШ доллари	10 865,94
<i>Лойиҳадаги валюталар ҳисоби Марказий банкнинг сўмга нисбатан АҚШ долларининг 2022 йил 1-июнидаги қийматига асосан 10865,94 сўм ҳисобланган</i>		
Лойиҳада кўзда тутилаётган туманлар	сони	3
Фаолиятга оид маълумотлар		
Чиқиндининг морфологик таркиби	Фоизда	Қайта ишланадиган хом-ашё сифатидаги нархи, сўм
Коғоз	8,30%	800
Металл	0,79%	500
Резина	0,00%	500
Полистилен	15,38%	700
Текстиль	2,04%	350
Шиша	4,53%	150
Чиқинди нормаси		
Норма	кг/1 киши	0,75
Бинта чиқинди ташувчи техниканинг юқ ташиш қуввати	машина/тонна	3
Кунлик ўртача қатновлар сони	хисоб-китоблар асосида	2,3
Ишлаб чиқаришга оид бирламча маълумотлар		
Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Иш вақти	соат	8
Смена	сони	2
Ишлаб чиқариш кунлари	кун	365
Ишлаб чиқариш ва транспортларга тегишли эҳтиёт қисмлар*	Асосий воситанинг бошлангич қийматидан	3,00%
Ишчилар учун униформа нормаси	йил/сон	12
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	Ишлаб чиқариш харажатлари суммасидан	2,00%
Бошқа операцион харажатлар	Тушум суммасидан	0,50%
Банк комиссияси	Харажатлар суммасидан	0,50%

Худудга тегишли маълумотлар

Туман (шахар) номи	Чиқинди полигони умумий майдони (ГА)	шундан чиқиндилар билан тўйлган майдон (ГА)	Aҳоли сони	Чиқиндининг ўйллик миқдори, тонна	Талаб қилинадиган жами маҳсус техника сони
Амударё, Тахтакўпир ва Қораёзак туманлари	10	0,5	298 956,00	81 839,21	
Жами			298 956,00	81 839,21	32

Давлат-хусусий шериклик бўйича бирламчи маълумотлар ва инвестицион шартлар

Номи	Давлат ташкилотидаги асосий воситалар сони	Баҳоланган қиймати, минг сўм	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони	Бир бирлигининг нархи (Бозордаги ўртача нархлар асосида), минг сўм
Чиқинди саралаш комплекси (йилига 100 минг тонна қувватга эга бўлган)			1	3 785 000,00
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси			1	590 000,00
Чиқинди ташувчи (Isuzu) 7m ³ ҳажмли	20	375 501,00		
Чиқинди ташувчи (HOWO) 8m ³ ҳажмли			12	500 000,00
Крюковой юклагич	3	400 400,00		
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)			2	650 000,00
Ассенизатор				
Бульдозер	3	530 265,00		
Чиқинди йигиш майдончалари			10	75 000,00
Чиқиндилар учун контейнерлар			100	4 300,00

Солик ставкалари (2022 йилдан киритилган ўзгаришларни ҳисобга олган ҳолда)

Соликлар	Ставка	Изоҳ
Фойда солиги	15%	
ҚҚС	15%	
Мулк солиги	1,5%	ўртача йиллик қийматидан
Сув ресурсларидан фойдаланганлиги учун солик	0,182	1 куб.м./минг сўм
ЯИТ	12%	МХТЖдан

Табиий ресурс ва электртга бўлган талаб

Тури	Бирлик	Миқдор
Электр	кВт/соат	125
Газ	м.куб/кун	3,00
Сув	м.куб/кун	20,00

2-СЦЕНАРИЙ

1-ИЛОВА

Бирламчи маълумотлар

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Битим муддати	йил	10
Курс	АҚШ доллари	10 865,94
<i>Лойиҳадаги валюталар ҳисоби Марказий банкнинг сўмга нисбатан АҚШ долларининг 2022 йил 1-июнидаги қийматига асосан 10865,94 сўм ҳисобланган</i>		
Лойиҳада кўзда тутилаётган туманлар	сони	3
Фаолиятга оид маълумотлар		
Чиқиндининг морфологик таркиби	Фоизда	Қайта ишланадиган хом-ашё сифатидаги нархи, сўм
Коғоз	8,30%	800
Металл	0,79%	500
Резина	0,00%	500
Полистилен	15,38%	700
Текстиль	2,04%	350
Шиша	4,53%	150
Чиқинди нормаси		
Норма	кг/1 киши	1,17
Бинта чиқинди ташувчи техниканинг юқ ташиш қуввати	машина/тонна	3
Кунлик ўртача қатновлар сони	хисоб-китоблар асосида	2,3
Ишлаб чиқаришга оид бирламча маълумотлар		
Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Миқдори
Иш вақти	соат	8
Смена	сони	2
Ишлаб чиқариш кунлари	кун	365
Ишлаб чиқариш ва транспортларга тегишли эҳтиёт қисмлар*	Асосий воситанинг бошлангич қийматидан	3,00%
Ишчилар учун униформа нормаси	йил/сон	12
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	Ишлаб чиқариш харажатлари суммасидан	2,00%
Бошқа операцион харажатлар	Тушум суммасидан	0,50%
Банк комиссияси	Харажатлар суммасидан	0,50%

Худудга тегишли маълумотлар

Туман (шахар) номи	Чиқинди полигони умумий майдони (ГА)	шундан чиқиндилар билан тўйлган майдон (ГА)	Aҳоли сони	Чиқиндининг ўйллик миқдори, тонна	Талаб қилинадиган жами маҳсус техника сони
Амударё, Тахтакўпир ва Қораёзак туманлари	10	0,5	298 956,00	127 669,16	
Жами			298 956,00	127 669,16	51
Давлат-хусусий шериклик бўйича бирламчи маълумотлар ва инвестицион шартлар					
Номи	Давлат ташкилотидаги асосий воситалар сони	Баҳоланган қиймати, минг сўм	Хусусий шерик томонидан лойиҳага киритиладиган асосий воситалар сони	Бир бирлигининг нархи (Бозордаги ўртача нархлар асосида), минг сўм	
Чиқинди саралаш комплекси (йилига 100 минг тонна қувватга эга бўлган)			1	3 785 000,00	
Чиқиндиларни қайта юклаш станцияси			1	590 000,00	
Чиқинди ташувчи (Исузу) 7m ³ ҳажмли	20	375 501,00			
Чиқинди ташувчи (HOWO) 8m ³ ҳажмли			31	500 000,00	
Крюковой юклагич	3	400 400,00			
Махсус техника Мультилифт (Қайта юклаш станцияси учун)			2	650 000,00	
Ассенизатор					
Бульдозер	3	530 265,00			
Чиқинди йигиш майдончалари			10	75 000,00	
Чиқиндилар учун контейнерлар			100	4 300,00	

Солик ставкалари (2022 йилдан киритилган ўзгаришларни ҳисобга олган ҳолда)

Соликлар	Ставка	Изоҳ
Фойда солиги	15%	
ҚҚС	15%	
Мулк солиги	1,5%	ўртача йиллик қийматидан
Сув ресурсларидан фойдаланганлиги учун солик	0,182	1 куб.м./минг сўм
ЯИТ	12%	МХТЖдан

Табиий ресурс ва электртга бўлган талаб

Тури	Бирлик	Миқдор
Электр	кВт/соат	125
Газ	м.куб/кун	3,00
Сув	м.куб/кун	20,00

2-ИЛОВА

ЛОЙИХАНИНГ БОШЛАНГИЧ ҚИЙМАТИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Давлат ташкилоти	Хусусий шерик	ЖАМИ	Структура (%)
Асосий воситалар (ишлаб чиқариш ускуналари ва маҳсус техникалар)	10 302 015,00	22 355 000,00	32 657 015,00	94%
Курилиш ва реконструкция харажатлари		800 000,00	800 000,00	2%
Жами капитал қўйилмалар	10 302 015,00	23 155 000,00	33 457 015,00	96%
Эксплуатация харажатлари (молиявий харажатлар ва айланма маблағлар)	25 000,00	1 211 989,49	1 236 989,49	4%
Лойиҳани тайёrlаш харажатлари	25 000,00	0,00	25 000,00	0,07%
Айланма маблағлар	0,00	1 161 989,49	1 161 989,49	3,35%
Лойиҳани амалга ошириш билан боғлиқ бўлган бошқа кўзда тутилмаган харажатлар	0,00	50 000,00	50 000,00	0,14%
Бошлангич инвестицион капитал	10 327 015,00	24 366 989,49	34 694 004,49	100%
Бошлангич инвестицион капитал (АҚШ доллари эквивалентида)	950 402,36	2 242 510,96	3 192 913,31	
Улушлар	29,8%	70,2%	100%	

ДАВЛАТ ТАШКИЛОТИ ТОМОНИДАН ТАҚДИМ ҚИЛИНАДИГАН МАВЖУД ЧИҚИНДИ ТАШУВЧИ ВА МАХСУС ТЕХНИКАЛАР РЎЙХАТИ

минг сўм

Худудлар	Ум. Т/р	Т/р	Махсус техника тури	Махсус техника руслами	Давлат рақами	Тех.паспорти серияси, рақами	Ишлаб чиқарилган йили	Техниканинг умумий холати (Соз- носоз)	Киймати			Ҳисобот рақами	Баҳоланган вақти
									Баланс	Қолдиқ	Баҳолаш		
Амударё тумани	1	1	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	95 405 LAA		2014 йил	Соз	153 900,00	106 837,38	305 900,00	№57/3	26.05.2022
	2	2	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	95 406 LAA		2014 йил	Соз	153 900,00	106 837,38	305 900,00	№57/3	26.05.2022
	3	3	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	95 408 LAA		2014 йил	Соз	153 900,00	106 837,38	305 900,00	№57/3	26.05.2022
	4	4	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	95 136 LAA		2015 йил	Соз	153 900,00	106 837,38	332 120,00	№57/3	26.05.2022
	5	5	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	95 137 LAA		2015 йил	Соз	153 900,00	106 837,38	332 120,00	№57/3	26.05.2022
	6	6	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	95 138 LAA		2015 йил	Соз	153 900,00	106 837,38	332 120,00	№57/3	26.05.2022
	7	7	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	95 139 LAA		2015 йил	Соз	153 900,00	106 837,38	332 120,00	№57/3	26.05.2022
	8	8	Мусоровоз	ISUZU NQR71PL	95 964 ZAA		2019 йил	Соз	414 000,00	319 745,70	423 400,00	№57/3	26.05.2022
	9	9	Мусоровоз	ISUZU NQR71PL	95 951 BBA		2020 йил	Соз	541 000,00	474 639,90	525 600,00	№57/3	26.05.2022
	10	10	Мусоровоз	ISUZU NQR71PL	95 956 BBA		2020 йил	Соз	541 000,00	474 639,90	525 600,00	№57/3	26.05.2022
	11	11	Мусоровоз	ISUZU NQR71PL	95 674 ZAA		2019 йил	Соз	414 000,00	308 197,80	423 400,00	№57/3	26.05.2022
	12	12	Мусоровоз	ISUZU NQR71PL	95 625 ZAA		2019 йил	Соз	414 000,00	308 052,08	423 400,00	№57/3	26.05.2022
	13	13	Мусоровоз	ISUZU NQR71PL	95 791 ZAA		2019 йил	Соз	414 000,00	312 047,10	423 400,00	№57/3	26.05.2022
	14	14	Мусоровоз	ISUZU NQR71PL	95 018 BBA		2019 йил	Соз	414 000,00	319 745,70	423 400,00	№57/3	26.05.2022
	15	15	Крюковой погруз	ISUZU NQR 71 PL	95 387 XAA		2018 йил	Соз	396 200,00	292 672,94	400 400,00	№57/3	26.05.2022
	16	16	Буллозер	TY-160	95 CA 673		2015 йил	Соз	230 000,00	159 666,00	493 695,00	№57/3	26.05.2022
Жами											6 308 475,00		
Тахтакўпир тумани	17	1	Мусоровоз	ISUZU NPR 71L	95 611 KAA		2014 йил	Соз	151 247,85	109 840,39	306 600,00	№57/2	26.05.2022
	18	2	Мусоровоз	ISUZU NPR 71L	95 039 RAA		2015 йил	Соз	138 423,50	100 937,72	335 800,00	№57/2	26.05.2022
	19	3	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	95 963 ZAA		2019 йил	Соз	414 000,00	319 745,70	423 400,00	№57/2	26.05.2022
	20	4	Крюковой погруз	ISUZU NQR 71 PL	95 931 XAA		2018 йил	Соз	396 200,00	267 038,80	400 400,00	№57/2	26.05.2022
	21	5	Буллозер	TY-160	95 BA 163		2016 йил	Соз	254 644,00	176 773,86	548 550,00	№57/2	26.05.2022
Жами											2 014 750,00		
Кораўзак тумани	22	1	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	95 965 JAA		2013 йил	Соз	119 365,40	87 707,59	292 000,00	№57/1	26.05.2022
	23	2	Мусоровоз	ISUZU NPR 82L	95 299 XAA		2018 йил	Соз	479 900,00	350 135,04	402 040,00	№57/1	26.05.2022
	24	3	Мусоровоз	ISUZU NQR 71 PL	95 056 RAA		2015 йил	Соз	124 425,40	91 220,24	335 800,00	№57/1	26.05.2022
	25	4	Крюковой погруз	ISUZU NQR 71 PL	95 928 XAA		2018 йил	Соз	396 200,00	267 038,80	400 400,00	№57/1	26.05.2022
	26	5	Буллозер	TY-160	95 BA 146		2016 йил	Соз	236 000,00	163 831,20	548 550,00	№57/1	26.05.2022
Жами											1 978 790,00		
ҲАММАСИ											10 302 015,00		

АСОСИЙ ВОСИТАЛАР ҚАЙДНОМАСИ ВА ЭСКИРИШ ХАРАЖАТЛАРИ

минг сүм

№	Асосий воситалар	Амортизация нормаси	Сони	Бир бирлігіннің нарахи	Бошланғыч қымати	Қолдик қымати	Эсқириш суммасы									
							1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
	Мавжуд асосий воситалар															
1	Чиқинди ташувчи машиналар	15%	20	375 501,00	7 510 020,00	7 510 020,0	1 126 503,00	1 126 503,0	1 126 503,0	1 126 503,0	1 126 503,0	1 126 503,0	751 002,0			
2	Бошқа техникалар	15%	11		2 791 995,00	2 791 995,0	418 799,25	418 799,3	418 799,3	418 799,3	418 799,3	418 799,3	279 199,5			
	Инвестиция сифаттада хусусий шерік томонидан кирилладыган асосий воситалар															
1	Административ-мәншій біно (сарапаш комплекси ва қайта юқлаш станциясы учун)	3%	2	400 000,00	800 000	800 000	24 000,00	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0	24 000,0
2	Чиқинди сарапаш комплексі (йүнілгі 100 минг тонна құвваттаға бағыттан)	15%	1	3 785 000,00	3 785 000	3 785 000	0,00	0,0	567 750,0	567 750,0	567 750,0	567 750,0	567 750,0	567 750,0	378 500,0	
3	Чиқиндиларни қайта юқлаш станциясы	8%	1	590 000,00	590 000	590 000,0	0,00	0,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0	47 200,0
4	Чиқинди ташувчи (HOWO) 8m ³ ҳажмли	15%	31	500 000,00	15 500 000	15 500 000,0	2 325 000,00	2 325 000,0	2 325 000,0	2 325 000,0	2 325 000,0	2 325 000,0	1 550 000,0			
5	Махсус техника Мультилифт (Қайта юқлаш станциясы учун)	15%	2	650 000,00	1 300 000	1 300 000,0	195 000,00	195 000,0	195 000,0	195 000,0	195 000,0	195 000,0	130 000,0			
6	Чиқинди йигиши майдончалары	3%	10	75 000,00	750 000	750 000,0	0,00	22 500,0	22 500,0	22 500,0	22 500,0	22 500,0	22 500,0	22 500,0	22 500,0	22 500,0
7	Чиқиндилар учун контейнерлар	5%	100	4 300,00	430 000	430 000,0	0,00	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0	21 500,0
	Жами				33 457 015	33 457 015	4 089 302	4 133 302	4 748 252	4 748 252	4 748 252	4 748 252	3 393 152	682 950	493 700	115 200
	Кумулятив амортизация						4 089 302,25	8 222 605	12 970 857	17 719 109	22 467 361	27 215 614	30 608 765	31 291 715	31 785 415	31 900 615

Тегишли ҳудудларда ахоли сони динамикаси статистикаси ва прогнозлари тұғрисида маълумот

йил охирига

Худуд	Факт											Үртача йиллик ўсис суръати, %	Прогноз									
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021		2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Амударѣ тумани	174 300	176 700	179 100	182 200	185 700	188 700	191 600	195 200	199 200	201 400	204 738	1,62%	208 061	211 437	214 869	218 356	221 900	225 501	229 161	232 880	236 659	240 500
Тахтакүпир тумани	38 800	38 600	38 700	38 800	39 100	39 400	39 700	39 900	40 200	40 400	40 604	0,46%	40 789	40 975	41 162	41 350	41 539	41 728	41 919	42 110	42 302	42 495
Кораўзак тумани	48 600	49 200	49 600	50 300	50 900	51 500	51 900	52 400	52 800	53 300	53 614	0,99%	54 143	54 678	55 217	55 762	56 313	56 868	57 430	57 997	58 569	59 147
Жами	261 700	264 500	267 400	271 300	275 700	279 600	283 200	287 500	292 200	295 100	298 956	1,34%	302 993	307 090	311 248	315 468	319 751	324 098	328 509	332 986	337 530	342 142

Худудда юридик шахслар сони ва прогнозлари тўғрисида маълумот

Худуд	2021	Ўртacha йиллик ўсиш суръати, %	Прогноз									
			2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Амударё, Тахтақўпир ва Қораўзак туманлари	172	5,00%	181	190	199	209	220	230	242	254	267	280
Жами	172		181	190	199	209	220	230	242	254	267	280

Худудлар бўйича ахоли томонидан чиқарилган чиқинди миқдорлари прогнозлари тўғрисида маълумот

тонна

Худуд	Прогноз									
	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Амударё тумани	88 852	90 294	91 760	93 249	94 762	96 300	97 863	99 451	101 065	102 706
Тахтакўпир тумани	17 419	17 499	17 578	17 659	17 739	17 820	17 901	17 983	18 065	18 147
Қораўзак тумани	23 122	23 350	23 581	23 813	24 048	24 286	24 525	24 767	25 012	25 259
Жами	129 393	131 143	132 919	134 721	136 550	138 406	140 290	142 202	144 142	146 112

Худудлар бўйича аҳоли томонидан чиқарилган чиқиндининг иккиласмчи хом-ашёларга ажратилиши прогнози

тонна

Кўрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Қоғоз	10 739,64	10 884,86	11 032,25	11 181,82	11 333,63	11 487,69	11 644,05	11 802,75	11 963,81	12 127,28
Металл	1 022,21	1 036,03	1 050,06	1 064,29	1 078,74	1 093,41	1 108,29	1 123,39	1 138,72	1 154,28
Полиэтилен	19 900,68	20 169,78	20 442,88	20 720,05	21 001,34	21 286,83	21 576,57	21 870,63	22 169,08	22 471,99
Текстиль	2 639,62	2 675,32	2 711,54	2 748,30	2 785,61	2 823,48	2 861,91	2 900,92	2 940,50	2 980,68
Шиша	5 861,51	5 940,77	6 021,21	6 102,85	6 185,70	6 269,79	6 355,13	6 441,74	6 529,65	6 618,86

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ РЕЖАСИ

Номи	Үлчов бирлиги	1 йил учун 1 кишига	Аҳоли сони	Тұлық ишлаб чиқарыш құвватидаги тушум, минг сүм
Аҳолидан олинадиган чиқындылар учун тұлов				
Амударә, Тахтакүпір ва Қораўзак тұманлари	1 киши/минг сүм	31,2	298 956,00	9 327 427,20
Жами				9 327 427,20

Саралған иккіламчы хом-аше

Номи	Үлчов бирлиги	1 ийлік саралған иккіламчы хом-аше	1 тонна саралған иккіламчы хом-ашеңнегіншархи (КҚС билан)	Тұлық ишлаб чиқарыш құвватидаги тушум (КҚС билан)
Көфоз	тонна	10 597	800,00	8 477 232,21
Металл	тонна	1 009	500,00	504 293,18
Полиэтилен	тонна	19 636	700,00	13 744 861,74
Текстиль	тонна	2 604	350,00	911 557,80
Шиша	тонна	5 783	150,00	867 511,94
Жами		39 629		24 505 456,88

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҚҰВВАТЛАРИНИ ҮЗЛАШТИРИШ (%) ўртача

Күрсаткічлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Көфоз	25%	30%	35%	40%	45%	50%	50%	50%	50%	50%
Металл	25%	30%	35%	40%	45%	50%	50%	50%	50%	50%
Резина	25%	30%	35%	40%	45%	50%	50%	50%	50%	50%
Полиэтилен	25%	30%	35%	40%	45%	50%	50%	50%	50%	50%
Текстиль	25%	30%	35%	40%	45%	50%	50%	50%	50%	50%
Шиша	25%	30%	35%	40%	45%	50%	50%	50%	50%	50%

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ҚҰВВАТЛАРИНИ ҲИСОБА ОЛГАН ҲОЛДАГИ МАҲСУЛОТ ҲАЖМИ

Күрсаткічлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Көфоз	2 685	3 265	3 861	4 473	5 100	5 744	5 822	5 901	5 982	6 064
Металл	256	311	368	426	485	547	554	562	569	577
Полиэтилен	4 975	6 051	7 155	8 288	9 451	10 643	10 788	10 935	11 085	11 236
Текстиль	660	803	949	1 099	1 254	1 412	1 431	1 450	1 470	1 490
Шиша	1 465	1 782	2 107	2 441	2 784	3 135	3 178	3 221	3 265	3 309

Йиллик инфляция даражасы, % да	100%	115%	130%	140%	150%	157,5%	165%	172,5%	180%	190%
Тарифларнинг ўсиш суръати, % да	100%	105%	110%	115%	120%	130%	135%	145%	155%	160%

Худудда чиқынди ташиш бүйіча камров даражасы	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Амударә, Тахтакүпір ва Қораўзак тұманлари	45%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

ҚМЧларни тұлапшыла олиб чиқып кетиш бүйіча хизметтілар үртачадағы даражасы	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%	80%

Номи	Юридик шахс үчүн чиқындиға тұлов, куб.м/минг сүм (КҚС билан)	1 юридик шахс томонидан ҳосил қилинадындағы ўртача чиқынди, куб.м/йил	Юридик шахслар сони	Тұлық ишлаб чиқарыш құвватидаги тушум (КҚС билан), минг сүм
Юридик шахслардан олинадиган чиқындилар үртачадағы тұлов				
Амударә, Тахтакүпір ва Қораўзак тұманлари	52,9	30	172	272 964,00
Жами				272 964,00

7-1 ИЛОВА

ЖИСМОНИЙ ШАХСЛАР УЧУН ТАРИФЛАР

минг сүм

Күрсаткычлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Жисмоний шахслар учун	31,2	32,76	34,32	35,88	37,44	40,56	42,12	45,24	48,36	49,92
Юридик шахслар, 1м. куб ҚМЧ учун (ҚҚС билан)	52,9	55,5	58,2	60,8	63,5	68,8	71,4	76,7	82,0	84,6

8-ИЛОВА

ТУШУМ РЕЖАСИ

минг сүм

Күрсаткычлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Ахолига күрсатилган хизматдан тушган тушум	3 403 219,11	8 048 222,64	8 545 635,37	9 055 202,55	9 577 184,59	10 516 321,04	11 069 440,57	12 051 437,09	13 058 369,03	13 663 786,22
<i>Амударё, Тахтакүпир ва Қарағаз туманлари</i>	3 403 219,11	8 048 222,64	8 545 635,37	9 055 202,55	9 577 184,59	10 516 321,04	11 069 440,57	12 051 437,09	13 058 369,03	13 663 786,22
Юридик шахсларга күрсатилган хизматлардан тушган тушум	272 964,00	300 942,81	331 037,09	363 388,44	398 147,34	452 892,60	493 827,12	556 927,25	625 102,83	677 530,81
Қоғоз	2 147 927,56	3 004 221,86	4 015 737,30	5 009 456,16	6 120 157,65	7 237 244,93	7 685 074,42	8 143 894,97	8 613 942,60	9 216 730,86
Металл	127 775,81	178 715,01	238 887,99	298 002,29	364 075,64	430 528,88	457 169,34	484 463,63	512 425,80	548 284,44
Полиэтилен	3 482 618,69	4 871 001,90	6 511 058,39	8 122 259,80	9 923 135,13	11 734 364,29	12 460 468,55	13 204 393,57	13 966 521,99	14 943 874,17
Текстиль	230 966,91	323 044,34	431 812,72	538 667,42	658 101,29	778 221,82	826 376,98	875 714,01	926 258,29	991 076,18
Шиша	219 806,74	307 435,05	410 947,82	512 639,38	626 302,28	740 618,66	786 447,00	833 400,10	881 502,11	943 188,05
Жами тушум	9 885 278,82	17 033 583,61	20 485 116,67	23 899 616,04	27 667 103,92	31 890 192,21	33 778 803,97	36 150 230,62	38 584 122,64	40 984 470,72

ЁММ Ҳаражатлари

Саралаш пунктидан энг узок бўлган йигим пункти - 150 км, рейс - 300 км. Ўз навбатида - ўртacha қатнов - 150 км. Автомобилда ўртacha қатновлар - 2,5 та бир кунда. Натижада чиқинди ташувчи машинанинг қунлик юриш масофаси - 375 км.

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	
Чиқинди ташувчиларнинг жами сони	дона	51
Ёқилғи нархи, м3/минг сўм	м3/минг сўм	2,70
100 км га ёқилғи ҳаражати мусурровоз	куб	31,00
100 км га ёқилғи ҳаражати мультилифт	куб	40,00
Кунлик ўртacha юриш масофаси	км	375

Йиллик ўртacha бир автомобильнинг юриш масофаси, км	км	136 875,00
Йиллик ўртacha бир автомобильга ҳаражат, минг сўм	минг сўм	114 564,38
Барча автомобилларга йиллик жами ҳаражат, минг сўм	минг сўм	5 842 783,13
Кунлик ўртacha юриш масофаси (мультилифт)	км	210,00
Йиллик ўртacha мультилифтнинг юриш масофаси	км	76 650,00
Йиллик ўртacha мультилифтга ҳаражат, минг сўм	минг сўм	82 782,00
Мультилифт техникасига кетадиган ёқилғи ҳаражатлари, минг сўм	минг сўм	165 564,00
Бошқа маҳсус техникаларга (20%) ҳаражатлар, минг сўм	минг сўм	0,00
Мойлаш материаллари, минг сўм	минг сўм	8 500,00
Йиллик жами ЁММ ҳаражатлари, минг сўм	минг сўм	6 016 847,13

Автопаркнинг техник ҳизмат кўрсатиш ҳаражатлари

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Сони
Жорий таъмир	марта	6
Жорий таъмир	марта	3
Капитал таъмир	марта	1
Хизмат кўрсатиш нархи:		
Жорий таъмир	минг сўм	500
Жорий таъмир	минг сўм	1500
Капитал таъмир	минг сўм	6000
1 автомобильга йиллик ҳаражатлар		
Жорий таъмир		3 000,00
Жорий таъмир	минг сўм	4 500,00
Капитал таъмир	минг сўм	6 000,00
1 автомобильга йиллик жами ҳаражатлар	минг сўм	13 500,00
Жами юқ машиналари учун ҳаражат	минг сўм	688 500,00
Жами маҳсус техникалар учун ҳаражат (+25% юқ машиналарга нисбатан)	минг сўм	0,00
Автопарк учун жами йиллик ҳаражатлар		688 500,00

Махсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида КМЧ саралаш пунктига ташилади ва шу ернинг ўзида қайта юкланиб полигонга ташилади. Полигонлар Амударё ва Қораўзак туманларида жойлашган. Полигонгача ўртacha 70 км., қунлик қатновлар сони 3 марта, қунлик масофа 210 км.ни ташкил қиласди.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ УЧУН ХОМ-АШЁЛАР САРФИ ХИСОБИ

минг сүм

№	Күрсаткычлар	Үлчов бирлиги	Харажатлар нормаси бүйича	Бир бирлигининг нарахи	Сумма	Изох
1	Эхтиёт кисмлар бүйича харажатлар		1 003 710,45	1,00	1 003 710,45	*Асосий воситанинг бошланғыч қийматидан
2	Екилfi харажатлари				6 016 847,13	Транспортлар учун күнлик сарф нормасидан
3	Юк машиналар ва махсус техникалар учун техник күрик харажатлари				688 500,00	Техник күрик бүйича сраф нормасидан
4	Сарапланган иккиламчи хом-ашё учун коплар ва идишлар	сони	396 285,07	2,00	792 570,14	100 кг лик қоллар
5	Униформа	сони	12,00	50,00	142 580,00	1 та иишчи учун йилига 12 марта униформа нормасида
Жами					8 644 207,72	

Электр ва ресурслар ҳаражати

минг сўм

Кўрсаткичлар	Ўлчов бирлиги	Йиллик талаб	Бир бирлигининг нархи	Йиллик қиймати
Электр энергияси	кВт.соат	730 000	0,60	438 000,00
Сув	м3	7 300	1,95	14 235,00
Газ	м3	1 095	4,55	4 976,78
Жами				457 211,78

ИШ ҲАҚИ ҲАРАЖАТЛАРИ

минг сўм

Кўрсаткичлар	Сони	Ўртча ойлик иш ҳақи	Йиллик иш ҳақи фонди
МАЪМУРИЯТ			
Директор	1	4 000,00	48 000,0
Директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Ишлаб чиқариш бўйича директор ўринбосари	1	3 500,00	42 000,0
Бош бухгалтер	1	2 500,00	30 000,0
ЖАМИ	4		162 000,00
Ягона ижтиёмий тўлов	12%		19 440,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШХОДИМЛАРИ			
Сараловчилар	24	2 500,00	720 000,0
Юкловчилар	117	1 200,00	1 689 120,0
Ҳайдовчилар	59	1 200,00	849 600,0
МФЙларда тўловлар бўйича мутахассис	26	1 200,00	379 200,0
Истеъмолчилар билан ишлаш бўйича мутахассис	3	1 500,00	54 000,0
Юридик шахслар билан ишлаш бўйича мутахассис	4	1 500,00	72 000,0
Коровул	4	1 500,00	72 000,0
ЖАМИ	238		3 835 920,00
Ягона ижтиёмий тўлов	12%		460 310,40
ҲАММАСИ БЎЛИБ	242		4 477 670,40

ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР

минг сүм

Харажатлар таркиби	Доимий харажатлар улуши (%)	Үзгарувчан харажатлар улуши(%)	Доимий харажатлар	Үзгарувчан харажатлар	Жами	Улуш, % да
Ишлаб чиқариш харажатлари	0%	100%	0	8 644 208	8 644 208	48%
Электр ва ресурслар харажати	5%	95%	22 861	434 351	457 212	3%
Ишлаб чиқариш ходимлари иш ҳақи харажатлари	100%	0%	3 835 920	0	3 835 920	21%
Ягона ижтимоий тұлов	100%	0%	460 310	0	460 310	3%
Бошқа ишлаб чиқариш харажатлари	100%	0%	172 884	0	172 884	1%
Мавжуд асосий воситалар амортизацияси бүйича харажатлар	100%	0%	1 545 302	0	1 545 302	9%
Инвестиция қилинаётган асосий воситалар амортизация бүйича харажат	100%	0%	2 544 000	0	2 544 000	14%
Бошқа операцион харажатлар	50%	50%	61 264	61 264	122 527	1%
Администрация иш ҳақи	100%	0%	162 000	0	162 000	1%
Ягона ижтимоий тұлов	100%	0%	19 440	0	19 440	0%
Банк комиссияси	5%	95%	3 469	65 904	69 373	0%
ЖАМИ ХАРАЖАТЛАР			8 827 450	9 205 726	18 033 176	100%

13-ИЛОВА

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАРАЖАТЛАРИ ЙИЛЛИК КЕСИМДА

минг сүм

Харажатлар таркиби	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Ишлаб чиқарыш харажатлари	2 161 051,93	2 982 251,66	3 933 114,51	4 840 756,32	5 834 840,21	6 807 313,58	7 131 471,37	7 455 629,16	7 779 786,95	8 211 997,33
Электр ва ресурслар харажати	131 448,39	176 140,84	227 348,56	275 241,49	327 477,93	378 056,99	396 059,70	414 062,41	432 065,13	456 068,75
Ишлаб чиқарыш ходимлари иш ҳақи харажатлари	3 835 920,00	4 411 308,00	4 986 696,00	5 370 288,00	5 753 880,00	6 041 574,00	6 329 268,00	6 616 962,00	6 904 656,00	7 288 248,00
Ягона ижтимоий тұлов	460 310,40	529 356,96	598 403,52	644 434,56	690 465,60	724 988,88	759 512,16	794 035,44	828 558,72	874 589,76
Бошқа ишлаб чиқарыш харажатлари	172 884,15	198 816,78	224 749,40	242 037,82	259 326,23	272 292,54	285 258,85	298 225,17	311 191,48	328 479,89
Мавжуд асосий воситалар учун давлат шериги олдидағы тұлов мажбуриятлари	1 545 302,25	1 545 302,25	1 545 302,25	1 545 302,25	1 545 302,25	1 545 302,25	1 030 201,50	0,00	0,00	0,00
Инвестиция қылинаёттан асosий воситалар амортизация бүйічa харажат	2 544 000,00	2 588 000,00	3 202 950,00	3 202 950,00	3 202 950,00	3 202 950,00	2 362 950,00	682 950,00	493 700,00	115 200,00
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ХАРАЖАТЛАРИ ЖАМИ	10 850 917,12	12 431 176,49	14 718 564,24	16 121 010,44	17 614 242,23	18 972 478,24	18 294 721,58	16 261 864,18	16 749 958,27	17 274 583,73
Бошқа операцион харажатлар	61 263,64	70 453,19	79 642,73	85 769,10	91 895,46	96 490,24	101 085,01	105 679,78	110 274,56	116 400,92
Администрация иш ҳақи	162 000,00	186 300,00	210 600,00	226 800,00	243 000,00	255 150,00	267 300,00	279 450,00	291 600,00	307 800,00
Ягона ижтимоий тұлов	19 440,00	22 356,00	25 272,00	27 216,00	29 160,00	30 618,00	32 076,00	33 534,00	34 992,00	36 936,00
Банк комиссияси	3 468,63	3 988,92	4 509,21	4 856,08	5 202,94	5 463,08	5 723,23	5 983,38	6 243,53	6 590,39
Солиқлар (мулк солиғи)	16 092,15	15 678,58	15 265,01	14 851,44	14 437,87	14 024,30	13 544,30	13 064,30	12 584,30	12 104,30
ОПЕРАЦИОН ХАРАЖАТЛАР	262 264,42	298 776,69	335 288,96	359 492,61	383 696,27	401 745,62	419 728,54	437 711,46	455 694,38	479 831,61
СОТИЛГАН МАХСУЛОТЛАР (ХИЗМАТЛАР) ТАННАРХИ	11 113 181,54	12 729 953,17	15 053 853,20	16 480 503,05	17 997 938,50	19 374 223,86	18 714 450,12	16 699 575,64	17 205 652,65	17 754 415,34

СОЛИҚЛАР ҲИСОБИ

минг сўм

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Фойда солиги	15%	-184 185,41	645 544,56	814 689,52	1 112 866,95	1 450 374,81	1 877 395,25	2 259 653,08	2 917 598,25	3 206 770,50	3 484 508,31
Жами		-184 185,41	645 544,56	814 689,52	1 112 866,95	1 450 374,81	1 877 395,25	2 259 653,08	2 917 598,25	3 206 770,50	3 484 508,31

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Хисобланган ККС	15%	845 486	1 172 004	1 557 324	1 936 228	2 359 555	2 787 896	2 962 091	3 143 321	3 329 446	3 563 568
ККС зачет	15%	330 015	447 607	582 961	710 695	850 271	986 037	1 032 991	1 079 945	1 126 899	1 189 505
ККС (фарки)		515 471	724 397	974 363	1 225 533	1 509 284	1 801 859	1 929 100	2 063 376	2 202 547	2 374 063

СОЛИҚ ТУРИ	Ставка	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Мулк солиги	1,5%	15 760,00	15 280,00	14 800,00	14 320,00	13 840,00	13 360,00	12 880,00	12 400,00	11 920,00	11 440,00

СОЛИҚ ТУРИ	Солик ставкаси	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
Корхона ишлаб чиқаришини инобатга олиб сув истеъмоли	куб.м.	1 825,00	2 190,00	2 555,00	2 920,00	3 285,00	3 650,00	3 650,00	3 650,00	3 650,00	3 650,00
Сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солик	0,182 минг.сўм 1 куб.м учун	332,15	398,58	465,01	531,44	597,87	664,30	664,30	664,30	664,30	664,30

ФОЙДА ВА ЗАРАРЛАР ТҮРРИСИДАГИ ҲИСОБОТ

минг сүм

Күрсаткичлар	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	9 885 278,82	17 033 583,61	20 485 116,67	23 899 616,04	27 667 103,92	31 890 192,21	33 778 803,97	36 150 230,62	38 584 122,64	40 984 470,72
МАХСУЛОТ ТАННАРХИ	10 850 917,12	12 431 176,49	14 718 564,24	16 121 010,44	17 614 242,23	18 972 478,24	18 294 721,58	16 261 864,18	16 749 958,27	17 274 583,73
ЯЛПИ ТУШУМ	-965 638,30	4 602 407,12	5 766 552,43	7 778 605,60	10 052 861,69	12 917 713,97	15 484 082,39	19 888 366,44	21 834 164,37	23 709 886,99
Маъмурӣ ҳаражатлар	181 440,00	208 656,00	235 872,00	254 016,00	272 160,00	285 768,00	299 376,00	312 984,00	326 592,00	344 736,00
Операцион ҳаражатлар	80 824,42	90 120,69	99 416,96	105 476,61	111 536,27	115 977,62	120 352,54	124 727,46	129 102,38	135 095,61
ОПЕРАЦИОН ДАРОМАДЛАР	-1 227 902,71	4 303 630,43	5 431 263,47	7 419 112,99	9 669 165,42	12 515 968,35	15 064 353,85	19 450 654,98	21 378 469,99	23 230 055,38
СОЛИҚ ТҮЛАНГУНГА ҚАДАР БҮЛГАН ФОЙДА	-1 227 902,71	4 303 630,43	5 431 263,47	7 419 112,99	9 669 165,42	12 515 968,35	15 064 353,85	19 450 654,98	21 378 469,99	23 230 055,38
ФОЙДА СОЛИҒИ	-184 185,41	645 544,56	814 689,52	1 112 866,95	1 450 374,81	1 877 395,25	2 259 653,08	2 917 598,25	3 206 770,50	3 484 508,31
СОФ ФОЙДА	-1 043 717,31	3 658 085,87	4 616 573,95	6 306 246,04	8 218 790,61	10 638 573,10	12 804 700,77	16 533 056,73	18 171 699,49	19 745 547,08
Жамғарилган фойда	-1 043 717,31	2 614 368,56	7 230 942,51	13 537 188,55	21 755 979,16	32 394 552,26	45 199 253,03	61 732 309,76	79 904 009,24	99 649 556,32
Фойда тақсимоти										
Ялпи даромад/Жами тушум	-10%	27%	28%	33%	36%	41%	46%	55%	57%	58%
Соф фойда/Жами тушум	-11%	21%	23%	26%	30%	33%	38%	46%	47%	48%

АЙЛАНМА КАПИТАЛ ҲАРАКАТИ

минг сүм

Кўрсаткичлар	Айланыш коэф.	Инвест. давр	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖОРИЙ АКТИВЛАР		0	1 606 646	2 595 992	3 130 445	3 657 867	4 234 215	4 866 313	5 120 399	5 434 836	5 757 081	6 081 136
Дебитор қарздорлик	8	0	1 235 660	2 129 198	2 560 640	2 987 452	3 458 388	3 986 274	4 222 350	4 518 779	4 823 015	5 123 059
Хом-ашё заҳираси	3		120 058	165 681	218 506	268 931	324 158	378 184	396 193	414 202	432 210	456 222
Тайёр маҳсулот заҳираси	36	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Эҳтиёт қисмлар	1	0	250 928	301 113	351 299	401 484	451 670	501 855	501 855	501 855	501 855	501 855
ЖОРИЙ ПАССИВЛАР		0	1 205 657	1 381 242	1 635 396	1 791 223	1 957 138	2 108 053	2 032 747	1 806 874	1 861 106	1 919 398
Кредитор қарздорлик	9	0	1 205 657	1 381 242	1 635 396	1 791 223	1 957 138	2 108 053	2 032 747	1 806 874	1 861 106	1 919 398
Айланма капитал		1 161 989	400 988	1 214 750	1 495 049	1 866 644	2 277 077	2 758 260	3 087 652	3 627 962	3 895 974	4 161 738
Айланма капиталдаги ўзгариш		1 161 989	-761 001	813 761	280 299	371 595	410 434	481 183	329 392	540 310	268 013	265 763

		Қопланиш куни		Айланыш коэффициенти (360 / Қопланиш куни)	
Тушум тушиш даври		45	кун	8	
Омбордаги ва ишлаб чиқаришдаги хом-ашёлар қолдиги		120	кун	18	
Тайёр маҳсулот қолдиги		10	кун	36	
Эҳтиёт қисмлар қолдиги		360	кун	1	
Мол етказиб берувчилар билан ҳисоб китоблар		40	кун	9	

ПУЛ ОҚИМЫ ҲАРАКАТИ ТҮГРИСИДА ҲИСОБОТ

минг сүм

Кўрсаткичлар	0 йил	1 йил	2 йил	3 йил	4 йил	5 йил	6 йил	7 йил	8 йил	9 йил	10 йил
ЖАМИ ТУШУМ	0	9 885 278,82	17 033 583,61	20 485 116,67	23 899 616,04	27 667 103,92	31 890 192,21	33 778 803,97	36 150 230,62	38 584 122,64	40 984 470,72
АЙЛАНМА КАПИТАЛДАГИ ЎЗГАРИШ	1 161 989,49	-761 001,04	813 761,45	280 298,67	371 595,13	410 433,75	481 182,74	329 391,53	540 310,14	268 012,59	265 763,48
ТЎЛАНГАН ҚҚС		515 470,82	724 396,90	974 363,07	1 225 532,96	1 509 283,90	1 801 859,31	1 929 099,81	2 063 375,69	2 202 546,78	2 374 062,68
СОФ ТУШУМ	-1 161 989,49	10 130 809,04	15 495 425,25	19 230 454,92	22 302 487,95	25 747 386,27	29 607 150,15	31 520 312,62	33 546 544,78	36 113 563,27	38 344 644,56
ИШЛАБ ЧИҚАРИШ ТАННАРХИ	-1 161 989,49	6 761 614,87	8 297 874,24	9 970 311,99	11 372 758,19	12 865 989,98	14 224 225,99	14 901 570,08	15 578 914,18	16 256 258,27	17 159 383,73
ЯЛПИ ТУШУМ	0,00	3 369 194,17	7 197 551,01	9 260 142,93	10 929 729,76	12 881 396,30	15 382 924,16	16 618 742,54	17 967 630,61	19 857 305,00	21 185 260,83
Маъмурий харажатлар	0	181 440,00	208 656,00	235 872,00	254 016,00	272 160,00	285 768,00	299 376,00	312 984,00	326 592,00	344 736,00
Операцион харажатлар	0,00	80 824,42	90 120,69	99 416,96	105 476,61	111 536,27	115 977,62	120 352,54	124 727,46	129 102,38	135 095,61
ОПЕРАЦИОН НАҚД ПУЛ ТУШУМЛАРИ	0,00	3 106 929,75	6 898 774,33	8 924 853,97	10 570 237,15	12 497 700,03	14 981 178,54	16 199 014,00	17 529 919,14	19 401 610,61	20 705 429,22
Ўз капитали	0,00										
Асосий капиталга инвестициялар	23 155 000,00										
Молиявий харажатлар	75 000,00										
Солиқ тўловлари		-184 185,41	645 544,56	814 689,52	1 112 866,95	1 450 374,81	1 877 395,25	2 259 653,08	2 917 598,25	3 206 770,50	3 484 508,31
СОФ ПУЛ ТУШУМЛАРИ	-23 230 000,00	3 291 115,16	6 253 229,76	8 110 164,45	9 457 370,20	11 047 325,21	13 103 783,29	13 939 360,92	14 612 320,90	16 194 840,12	17 220 920,91
БАРЧА ТЎЛОВЛАРДАН КЕЙИНГИ СОФ ПУЛ МАБЛАГЛАРИ	-23 230 000,00	3 291 115,16	6 253 229,76	8 110 164,45	9 457 370,20	11 047 325,21	13 103 783,29	13 939 360,92	14 612 320,90	16 194 840,12	17 220 920,91
Битимга асосан тўловлар	0,00	1 471 716,43	1 471 716,43	1 471 716,43	1 471 716,43	1 471 716,43	1 471 716,43	1 471 716,43			
СОФ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	-23 230 000,00	1 819 398,73	4 781 513,33	6 638 448,03	7 985 653,77	9 575 608,79	11 632 066,86	12 467 644,49	14 612 320,90	16 194 840,12	17 220 920,91
КУМУЛЯТИВ ПУЛ ОҚИМЛАРИ	0,00	1 819 398,73	6 600 912,06	13 239 360,09	21 225 013,86	30 800 622,64	42 432 689,50	54 900 334,00	69 512 654,90	85 707 495,01	102 928 415,93

18-ИЛОВА

ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ

Күрсаткичлар	минг сүм
Тұлық ишлаб чиқарып қувватидаги тушум (ҚҚС билан)	24 505 457
Доимий харажатлар	8 827 450
Үзгаруучан харажатлар	9 205 726
ЗАРАРСИЗЛИК НУҚТАСИ	58%

19-ИЛОВА

Соф дисконтланган пул оқимлари ҳисоб-китоби

минг сўм

Давр	Пул оқимлари	Дисконт ставкаси	Дисконтланган пул оқимлари	Соф дисконтланган пул оқимлари	IRR	Инвестициянинг фойдалилик коэффициенти
0 йил	-34 694 004	16,0%				0,0
1 йил	1 819 399	16,0%	1 568 447	-33 125 557		0,0
2 йил	4 781 513	16,0%	3 553 443	-29 572 114	-60%	0,1
3 йил	6 638 448	16,0%	4 252 973	-25 319 141	-32%	0,1
4 йил	7 985 654	16,0%	4 410 405	-20 908 736	-15%	0,1
5 йил	9 575 609	16,0%	4 559 072	-16 349 664	-3%	0,1
6 йил	11 632 067	16,0%	4 774 292	-11 575 372	5%	0,1
7 йил	12 467 644	16,0%	4 411 421	-7 163 951	10%	0,1
8 йил	14 612 321	16,0%	4 457 130	-2 706 821	14%	0,1
9 йил	16 194 840	16,0%	4 258 481	1 551 660	17%	0,1
10 йил	17 220 921	16,0%	3 903 700	5 455 360	19%	0,1

Хусусий капитал	минг сўм	24 366 989,49
Жалб қилинган маблағлар	минг сўм	10 327 015,00
Жами	минг сўм	34 694 004,49
Хусусий капитал улуши	%	70,2%
Жалб қилинган маблағлар улуши	%	29,8%
Хусусий капитал қиймати	%	19%
Жалб қилинган маблағлар қиймати	%	13,6%
Фойда солиги	%	15%
WACC	%	17,4%

Амалдаги ҳолат

Худудда **298 956 нафар** аҳоли мавжуд бўлиб, шундан **134 955 нафар** (45 фоизи) санитар тозалаш хизматлари билан қамраб олинган

Мавжуд моддий техник базаси

20 та чиқинди ташиш техникаси

3 та Крюковой юклагич

3 та Бульдозер

Маъмурӣ бино ва гараж **мавжуд**

Чиқинди тўплаш полигони **мавжуд**

ДХШ лойиҳасини амалга оширишдан кутилаётган натижা

Ушбу лойиҳани амалга ошириш натижасида **298 956 нафар** бўлган аҳолининг чиқиндиларни олиб чиқиб кетиш билан боғлиқ бўлган қамров даражаси **100 фоизга** эришилади.

ДХШ лойиҳаси доирасида киритиладиган қўшимча моддий техник база

12 та чиқинди ташиш техникаси

2 та Мультилифт

100 та чиқинди контейнерлари

10 та чиқинди йиғиш шахобчаси

1 та Чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси

1 та Чиқиндиларни саралаш ускунаси

■ Хозирги ҳолат (45%) ■ ДХШ натижасида (100 %)

179 та

1 336 183,8 АҚШ дол.

10 та чиқинди йиғиш шахобчаси

1 та Чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси

1 та Чиқиндиларни саралаш ускунаси

12 та маҳсус техника

100 та чиқинди контейнерлари ва күтилари

179 та янги иш ўринлари

Аҳоли сони – **298 956** нафар

Чиқиндиларни **кунлик** чиқиш меъёри (**1 киши**) – **0,75** кг

Чиқиндиларни **кунлик** чиқиш меъёри – **224,2** тонна

Чиқиндиларни **йиллик** чиқиш меъёри – **81 839,2**
МИНГ тонна

Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида ҳосил бўлаётган майший чиқиндилаар, аҳоли яшаш пунктларидан, ер ости ва ер усти чиқинди йигиш шаҳобчаларидан, юридик ташкилотларда жойлашган чиқинди контейнерлари ва шаҳар шоҳ кўчалари бўйлаб ўрнатилиши режалаштирилаётган чиқинди қутиларидан маҳсус чиқинди ташувчи техникалар (мусуровоз) ёрдамида ташиб кетилади. Бугунги кунда “Тоза худуд” ДУК туманлар филиали ҳисобидан 20 та маҳсус чиқинди ташувчи техникалар мавжуд. Шаҳардан йиғилган майший чиқиндилаар маҳсус техникалар ёрдамида лойиха доирасида ишга тушириладиган чиқиндилаарни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда шу ернинг ўзида саралашдан ўтказилади.

Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида туманларида 299,0 минг аҳоли рўйхатга олинганилигини, майший чиқиндилаарни қайта юклаш станциялари орқали полигонларга жўнатиш тизими яраталиши ҳисобига, маҳсус техникалардан самарали фойдаланиш имкониятлари ошиши, яъни ҳар бир техникани бир кунлик қатнови камида 2,5 маротабага етишини ҳисобга олинса, ўртacha ҳар 12,0 минг аҳоли учун 1 та чиқинди ташувчи техника лозим бўлади. Шу сабаб, лойиха доирасида хусусий шерик томонидан тўла қувватни таъминлаш учун қўшимча 12 та маҳсус чиқинди ташувчи техникаси сотиб олиш учун, дастлабки хисоб-китобларга кўра **6 000,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида ҳосил бўлаётган майший чиқиндилар, лойиха доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станциясига келтирилади ҳамда саралашдан ўтказилган чиқиндилар қайта юклаш технологияси ёрдамида контейнерларга зичланниб, маҳсус **Мультилифт техникалари** ёрдамида **Қораўзак** туманидаги чиқинди полигонига жойлаштирилади.

Шу сабаб, лойиха доирасида хусусий шерик томонидан саралашдан ўтиб маҳсус қайта юклаш технологияси ёрдамида 10-20 м³ хажмдаги контейнерларга зичланган майший чиқиндиларни полигонларга олиб бориш учун 2 та маҳсус Мультилифт техникаси сотиб олиш учун, дастлабки хисоб-китобларга кўра **1 300,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида ҳосил бўлаётган майший чиқиндиларни маҳсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиха доирасида ишга туширилиши режалаштирилаётган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келиш орқали, ушбу ҳудудда чиқинди полигонига бўлган эҳтиёжни йўққа чиқаради. Бу эса ҳудуднинг экологик вазиятини яхшилашга катта хизмат қиласи. Бунинг учун туманинг чиқинди полигонига йўналиши қулай бўлган ҳудуддан 0,50 дан 1 ГАча бўлган ерга эҳтиёж туғилади. Мазкур ажратилган жойга бир вақтнинг ўзида майший чиқиндиларни саралаш ва ҳамда қайта юклаш технологиялари ишга тушириш режалаштирилган.

Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини хисоб-китоб қиласи ҳолда кунига 100 тонна майший чиқиндиларни қайта юклаш имкониятига эга бўлган 1 та чиқиндиларни қайта юклаш ускунаси учун, хусусий шерик томонидан дастлабки хисоб-китобларга кўра **590,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида ҳосил бўлаётган майший чиқиндиларни маҳсус чиқинди ташувчи техникалар ёрдамида, лойиҳа доирасида ишга тушириладиган чиқиндиларни қайта юклаш станцияга олиб келинади. Чиқиндилани қайта юклаш станцияси худудида бир вақтнинг ўзида майший чиқиндиларни саралаш ускунаси тушириш режалаштирилган.

Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида аҳоли сони ва чиқиндиларни тўпланиш меъёрларини хисоб-китоб қилган ҳолда, 2 сменада ишлаш ҳисобига йилига 100,0 минг тонна майший чиқиндиларни саралаш имконини берувчи 1 та чиқиндиларни саралаш ускунаси сотиб олиб ўрнатиш учун, хусусий шерик томонидан дастлабки хисоб-китобларга кўра **3 785,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

- Қонунчиликка мувофиқ кўп квартирали аҳоли хонадонларидан майший чиқиндаларни ташиб кетиш маҳсус чиқинди тўплаш шаҳобчалари орқали амалга оширилиши белгиланган.
- Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида мавжуд кўп қаватли уйлар учун дастлабки ҳисобкитобларга кўра 10 дона намунали чиқиндиларни йиғишиш шаҳобчаларини куришга эҳтиёж бор.
- Шу сабабли, лойиха доирасида хусусий шерик томонидан 10 та чиқиндиларни йиғишиш шаҳобчалари қуриш учун, дастлабки ҳисобкитобларга кўра **750,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

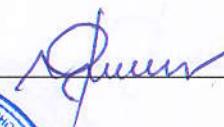
- Лойиха доирасида Амударё, Тахтакўпир ва Қораўзак туманларида дастлабки ҳисоб китобларга кўра 100 дона намунали чиқиндиларни йиғиш шаҳобчаларини қуриш режалаштирилган.
- Мазкур чиқинди тўплаш шаҳобчаларига ва бошқа чиқинди тўпланиши мумкин бўлган ҳудудларга чиқинди контейнерлари ўрнатиш зарур ҳисобланади.
- Шу сабабли, лойиха доирасида хусусий шерик томонидан 100 та чиқиндиларни контейнерлари учун, дастлабки ҳисоб-китобларга кўра **430,0 млн. сўм** инвестиция киритилади.

Qoraqalpog'iston Respublikasi "Toza hudud" davlat unitar korxonasi Taxtako'pir tumani filiali hisobidagi transport vositalari to'g'risida

MA'LUMOT

T/r	Maxsus texnika turi	Maxsus texnika rusumi	Davlat raqami	Texnik pasporti	Ishlab chiqarilgan yili	Umumiy texnika holati soz/nosoz	Qiymati		
							Balans	Qoldiq	Baholash
1	Musorovoz	ISUZU SAZ NQR71PL	95 611 KAA	№ AAF 1196632	2014	soz	151 247 855	109 840 388	306 600 000
2	Musorovoz	ISUZU NQR71PL	95 039 RAA	№ AAF 1196484	2015	soz	138 423 503	100 937 724	335 800 000
3	Musorovoz	ISUZU NQR71PL	95 963 ZAA	№ AAF 1209648	2019	soz	414 000 000	319 745 700	423 400 000
4	Multilift	ISUZU NQR71PL	95 931 XAA	№ AAF 0422609	2018	soz	396 200 000	267 038 800	400 400 000
5	Buldozer	TY-160	95 163 BA	UZ-AA 002708	2016	soz	254 644 000	176 773 865	548 550 000
	JAMI						1 354 515 358,33	974 336 476,95	2 014 750 000

Qoraqalpog'iston Respublikasi "Toza hudud" davlat unitar korxonasi
raxbari

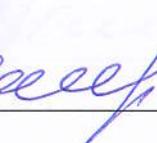
O.Genjebaev

Qoraqalpog'iston Respublikasi "Toza hudud" davlat unitar korxonasi bosh
muxandisi

Z.Fayzullaev

Qoraqalpog'iston Respublikasi "Toza hudud" davlat unitar korxonasi
ekspluataciya bo'limi boshlig'i

M.Sayjanov

Qoraqalpog'iston Respublikasi "Toza hudud" davlat unitar korxonasi Qozao'zak tuman filialiga qarashli maxsus avtotransport vositalari to'g'risida

MA'LUMOT

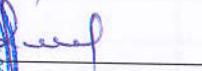
T/r	Maxsus texnika turi	Maxsus texnika rusumi	Davlat raqami	Texnik pasporti	Ishlab chiqarilgan yili	Umumiy texnika holati soz/nosoz	Qiymati		
							Balans	Qoldiq	Baholash
1	Musorovoz	ISUZU NQR 71 PL	95 965 JAA	Nº AAF 1153836	2013	soz	119 365 400	87 707 588,28	292 000 000
2	Musorovoz	ISUZU SAZ NPR82L	95 299 XAA	Nº AAE 0491726	2018	soz	479 900 000	350 135 040,00	402 040 000
3	Musorovoz	ISUZU SAZ NQR71PL	95 056 RAA	Nº AAF 1155380	2015	soz	124 425 400	91 220 240,28	335 800 000
4	Multilift	ISUZU NQR 71 PL	95 928 XAA	Nº AAF 0422603	2018	soz	396 200 000	267 038 800,00	400 400 000
5	Buldozer	TY-160	95 146 BA	UZ-AA 002698	2016	soz	236 000 000	163 831 200,00	548 550 000
	JAMI						1 355 890 800	959 932 868,56	1 978 790 000

Qoraqalpog'iston Respublikasi "Toza hudud" davlat unitar korxonasi raxbari

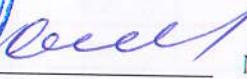
O.Genjebaev

Qoraqalpog'iston Respublikasi "Toza hudud" davlat unitar korxonasi bosh muxandisi

Z.Fayzullaev

Qoraqalpog'iston Respublikasi "Toza hudud" davlat unitar korxonasi ekspluataciya bo'limi boshlig'i

M.Sayjanov

Qoraqalpog'iston Respublikasi "Toza hudud" davlat unitar korxonasi Amudaryo tuman filialiga qarashli maxsus avtotransport vositalari to'g'risida

MA'LUMOT

T/r	Maxsus texnika turi	Maxsus texnika rusumi	Davlat raqami	Texnik pasporti	Ishlab chiqarilgan yili	Umumiy texnika holati soz/nosoz	Qiymati		
							Balans	Qoldiq	Baholash
1	Musorovoz	ISUZU SAZ NPR 82 LKL5VAY	95 405 LAA	№ AAF 3812048	2014	soz	153 900 000,0	106 837 380,0	305 900 000,0
2	Musorovoz	ISUZU SAZ NPR 82 LKL5VAY	95 406 LAA	№ AAF 3811952	2014	soz	153 900 000,0	106 837 380,0	305 900 000,0
3	Musorovoz	ISUZU SAZ NPR 82 LKL5VAY	95 408 LAA	№ AAF 3807130	2014	soz	153 900 000,0	106 837 380,0	305 900 000,0
4	Musorovoz	ISUZU SAZ NPR 82 LKL5VAY	95 136 NAA	№ AAF 3807124	2015	soz	153 900 000,0	106 837 380,0	332 120 000,0
5	Musorovoz	ISUZU SAZ NPR 82 LKL5VAY	95 137 NAA	№ AAF 3812043	2015	soz	153 900 000,0	106 837 380,0	332 120 000,0
6	Musorovoz	ISUZU SAZ NPR 82 LKL5VAY	95 138 NAA	№ AAF 3807130	2015	soz	153 900 000,0	106 837 380,0	332 120 000,0
7	Musorovoz	ISUZU SAZ NPR 82 LKL5VAY	95 139 NAA	№ AAF 3807122	2015	soz	153 900 000,0	106 837 380,0	332 120 000,0
8	Musorovoz	ISUZU NQR 71 PL	95 964 ZAA	№ AAF 1209574	2019	soz	414 000 000,0	319 745 700,0	423 400 000,0
9	Musorovoz	ISUZU NQR 71 PL	95 951 BBA	№ AAF 2224382	2020	soz	541 000 000,0	474 639 900,0	525 600 000,0
10	Musorovoz	ISUZU NQR 71 PL	95 956 BBA	№ AAF 2224379	2020	soz	541 000 000,0	474 639 900,0	525 600 000,0
11	Musorovoz	ISUZU SAZ NQR 71 P	95 674 ZAA	№ AAF 0998510	2019	soz	414 000 000,0	308 197 800,0	423 400 000,0
12	Musorovoz	ISUZU SAZ NQR 71 PL	95 625 ZAA	№ AAF 0984889	2019	soz	414 000 000,0	308 052 080,0	423 400 000,0
13	Musorovoz	SAZ NQR 71 P	95 791 ZAA	№ AAF 1113060	2019	soz	414 000 000,0	312 047 100,0	423 400 000,0
14	Musorovoz	NQR 71 PL	95 018 BBA	№ AAF 1252168	2019	soz	414 000 000,0	319 745 700,0	423 400 000,0
15	Multilift	ISUZU NQR 71 PL	95 387 XAA	№ AAF 0067239	2018	soz	396 200 000,0	292 672 940,0	400 400 000,0
16	Buldozer	TY-160	95 673 CA	UZ-AA 002700	2015	soz	230 000 000,0	159 666 000,0	493 695 000,0
16	JAMI						4 855 500 000,0	3 717 268 780,0	6 308 475 000,0

Qoraqalpog'iston Respublikasi "Toza hudud" davlat unitar korxonasi raxbari

O.Genjebaev

Qoraqalpog'iston Respublikasi "Toza hudud" davlat unitar korxonasi boshmuxandisi

Z.Fayzullaev

Qoraqalpog'iston Respublikasi "Toza hudud" davlat unitar korxonasi ekspluataciva bo'limi boshlig'i

M.Sayjanov

«УТВЕРЖДАЮ»

Директор

ООО «NO'KIS BAXALAW»

Гаюбов С.Э.

(подпись)

РЕГ. №57/3 ОТ 26.05.2022 г.

ОТЧЕТ ОБ ОЦЕНКЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование объекта оценки:

Автотранспортные средства в количестве 16-единиц

Адрес объекта оценки:

РК, г. Нукус, Бердах гузары, б/н

Вид определяемой стоимости:

Рыночная

Цель оценки

Определение рыночной стоимости
для выставления на публичные торги

Дата оценки:

«26» мая 2022 года

Дата составления отчета об оценке:

«26» мая 2022 года

Заказчик:

ГУП «КР ТОЗА ХУДУД»

Оценщик:

ООО «NO'KIS BAXALAW»

г. Нукус

Общество с ограниченной ответственностью «NO'KIS BAXALAW»

Республика Узбекистан, Республика Каракалпакстан, г.Нукус, ул. Маденият, дом №3, тел: 8(361)222-10-92

Исх. №57/3 от 26.05.2022 г.

Директору
ГУП «КР ТОЗА ХУДУД»
Генжебаеву О.

В соответствии с договором №57 от «26» мая 2022 г, заключенным между ООО «NO'KIS BAXALAW» и ГУП «КР ТОЗА ХУДУД», была определена рыночная стоимость автотранспортных средств в количестве 16-единиц принадлежащего ГУП «КР ТОЗА ХУДУД», дислоцированных по адресу: РК, г.Нукус, Бердах гузары, б/н, для выставления на публичные торги.

Предмет оценки является собственностью заказчика. При проведении расчетов использованы Единый национальный стандарт оценки Республики Узбекистан зарегистрированный Министерством юстиции Республики Узбекистан от 4 июня 2020 г за регистрационным № 3239, МСО, МКСОИ. Учтены методики и стандарты, принятые в мировой и отечественной практике оценки имущества и бизнеса, с учетом имеющегося у Оценщика опыта оценочной деятельности на территории Узбекистана.

Выводы, содержащиеся в отчете, получены в результате расчетов, сделанных нами исходя из нашего опыта и профессиональных знаний, на основе информации, полученной в результате исследования рынка, интервью со специалистами различных организаций, на основе предоставленной нам технической, бухгалтерской и иной документации, а также на основе результатов непосредственного осмотра объекта оценки. Описание оцениваемого объекта, информация и ее источники, анализ и методика расчетов, использованные для оценки стоимости, приведены в соответствующих разделах отчета.

Результаты анализа и проведенных нами расчетов позволяют сделать вывод о том, что предполагаемая стоимость объекта оценки по состоянию на «26» мая 2022 г составляет:

6 308 475 000,0 сум

(шесть миллиардов триста восемь миллионов четыреста семьдесят пять тысяч) сум

Обращаем внимание, что данное письмо не является Отчетом по оценке, а только предваряет Отчет, приведенный далее. Отдельные части отчета об оценке не могут трактоваться раздельно, а только в связи с его полным текстом, принимая во внимание все оговоренные в нем ограничения и допущения.

Если у Вас возникнут какие-либо вопросы, пожалуйста, обращайтесь непосредственно к нам.

Благодарим за возможность оказать Вам услугу!

Директор
ООО «NO'KIS BAXALAW»;

Гаюбов С.Э.

Оценщик

№	Наименование	Год выпуска	Балансовая стоимость	Остаточная стоимость	Госномер	Восстановительная стоимость	Износ %	Оценочная стоимость
Амударъинский район								
1	Мусоровоз ISUZU SAZ NPR 821 KL5VAY	2014	153 900 000,00	106 837 380,00	95/4051 AA	874 000 000,00	65	305 900 000,00
2	Мусоровоз ISUZU SAZ NPR 821 KL5VAY	2014	153 900 000,00	106 837 380,00	95/4061 AA	874 000 000,00	65	305 900 000,00
3	Мусоровоз ISUZU SAZ NPR 821 KL5VAY	2014	153 900 000,00	106 837 380,00	95/4081 AA	874 000 000,00	65	305 900 000,00
4	Мусоровоз ISUZU SAZ NPR 821 KL5VAY	2015	153 900 000,00	106 837 380,00	95/136NAA	874 000 000,00	62	332 120 000,00
5	Мусоровоз ISUZU SAZ NPR 821 KL5VAY	2015	153 900 000,00	106 837 380,00	95/137NAA	874 000 000,00	62	332 120 000,00
6	Мусоровоз ISUZU SAZ NPR 821 KL5VAY	2015	153 900 000,00	106 837 380,00	95/138NAA	874 000 000,00	62	332 120 000,00
7	Мусоровоз ISUZU SAZ NPR 821 KL5VAY	2015	153 900 000,00	106 837 380,00	95/139NAA	874 000 000,00	62	332 120 000,00
8	Мусоровоз ISUZU NQR 71PL	2019	414 000 000,00	319 745 700,00	95/964ZAA	730 000 000,00	42	423 400 000,00
9	Мусоровоз ISUZU NQR 71PL	2020	541 000 000,00	474 639 900,00	95/951BBA	730 000 000,00	28	525 600 000,00
10	Мусоровоз ISUZU NQR 71PL	2020	541 000 000,00	474 639 900,00	95/956BBA	730 000 000,00	28	525 600 000,00
11	Мусоровоз ISUZU SAZ NQR 71PL	2019	414 000 000,00	308 197 800,00	95/674ZAA	730 000 000,00	42	423 400 000,00
12	Мусоровоз ISUZU SAZ NQR 71PL	2019	414 000 000,00	308 052 080,00	95/625ZAA	730 000 000,00	42	423 400 000,00
13	Мусоровоз SAZ NQR 71PL	2019	414 000 000,00	312 047 100,00	95/779IZAA	730 000 000,00	42	423 400 000,00
14	Мусоровоз NQR 71PL	2019	414 000 000,00	319 745 700,00	95/018BBA	730 000 000,00	42	423 400 000,00
15	Крюковый погрузчик на шасси ISUZU SAZ NQR 71PL	2018	396 200 000,00	292 672 940,00	95/387XAA	770 000 000,00	48	400 400 000,00
16	Бульдозер TY-160	2015	230 000 000,00	159 666 000,00	95CA673	1 097 100 000,00	55	493 695 000,00
Итого:			4 855 500 000,00	3 717 268 780,00		13 095 100 000,00		6 308 475 000,00

Таким образом, рыночная стоимость автотранспортных средств в количестве 16 единиц рассчитаны затратным подходом составит:

6 308 475 000,0 (шесть миллиардов трехста восемь миллионов четыреста семьдесят пять тысяч) сум.

Сан

«УТВЕРЖДАЮ»
Директор
ООО «NO'KIS BAXALAW»

Гаюбов С.Э.
(подпись)

РЕГ. №57/1 ОТ 26.05.2022 г.

ОТЧЕТ ОБ ОЦЕНКЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование объекта оценки:

Автотранспортные средства в количестве 5-единиц

Адрес объекта оценки:

РК, г.Нукус, Бердах гузары, б/н

Вид определяемой стоимости:

Рыночная

Цель оценки

Определение рыночной стоимости
для выставления на публичные торги

Дата оценки:

«26» мая 2022 года

Дата составления отчета об оценке:

«26» мая 2022 года

Заказчик:

ГУП «КР ТОЗА ХУДУД»

Оценщик:

ООО «NO'KIS BAXALAW»

г.Нукус

Общество с ограниченной ответственностью «NO'KIS BAXALAW»

Республика Узбекистан, Республика Каракалпакстан, г.Нукус, ул. Маденият, дом №3, тел: 8(361)222-10-92

Директору
ГУП «КР ТОЗА ХУДУД»
Генжебаеву О.

Исх. №57/1 от 26.05.2022 г.

В соответствии с договором №57 от «26» мая 2022 г, заключенным между ООО «NO'KIS BAXALAW» и ГУП «КР ТОЗА ХУДУД», была определена рыночная стоимость автотранспортных средств в количестве 5-единиц принадлежащего ГУП «КР ТОЗА ХУДУД», дислоцированных по адресу: РК, г.Нукус, Бердах гузары, б/н, для выставления на публичные торги.

Предмет оценки является собственностью заказчика. При проведении расчетов использованы Единый национальный стандарт оценки Республики Узбекистан зарегистрированный Министерством юстиции Республики Узбекистан от 4 июня 2020 г за регистрационным № 3239, МСО, МКСОИ. Учтены методики и стандарты, принятые в мировой и отечественной практике оценки имущества и бизнеса, с учетом имеющегося у Оценщика опыта оценочной деятельности на территории Узбекистана.

Выходы, содержащиеся в отчете, получены в результате расчетов, сделанных нами исходя из нашего опыта и профессиональных знаний, на основе информации, полученной в результате исследования рынка, интервью со специалистами различных организаций, на основе предоставленной нам технической, бухгалтерской и иной документации, а также на основе результатов непосредственного осмотра объекта оценки. Описание оцениваемого объекта, информация и ее источники, анализ и методика расчетов, использованные для оценки стоимости, приведены в соответствующих разделах отчета.

Результаты анализа и проведенных нами расчетов позволяют сделать вывод о том, что предполагаемая стоимость объекта оценки по состоянию на «26» мая 2022 г составляет:

1 978 790 000,0 сум

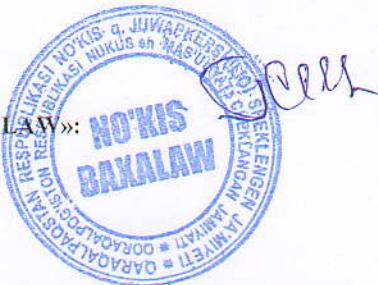
(один миллиард девятьсот семьдесят восемь миллионов семьсот девяносто тысяч) сум

Обращаем внимание, что данное письмо не является Отчетом по оценке, а только предваряет Отчет, приведенный далее. Отдельные части отчета об оценке не могут трактоваться раздельно, а только в связи с его полным текстом, принимая во внимание все оговоренные в нем ограничения и допущения.

Если у Вас возникнут какие-либо вопросы, пожалуйста, обращайтесь непосредственно к нам.

Благодарим за возможность оказать Вам услугу!

Директор
ООО «NO'KIS BAXALAW»:

Гаюбов С.Э.

Оценщик

№	Наименование	Год выпуска	Балансовая стоимость	Остаточная стоимость	Госномер	Восстановительная стоимость	Износ %	Оценочная стоимость
Караузынский район								
1	Мусоровоз ISUZU SAZ NQR 71L	2013	119 365 400,00	87 707 588,28	95/9651АА	730 000 000,00	60	292 000 000,00
2	Мусоровоз ISUZU SAZ NPR 82 L	2018	479 900 000,00	350 135 040,00	95/299ХХХ	874 000 000,00	54	402 040 000,00
3	Мусоровоз ISUZU SAZ NQR 71PL	2015	124 425 400,00	91 220 240,28	95/056РАА	730 000 000,00	54	335 800 000,00
4	Кроковый погрузчик на шасси ISUZU NQR 71PL	2018	396 200 000,00	267 038 800,00	95/928ХХХ	770 000 000,00	48	400 400 000,00
5	Бульдозер ТУ-160	2016	236 000 000,00	163 831 200,00	95ВА146	1 097 100 000,00	50	548 550 000,00
Итого:		1 355 890 800,00	959 932 868,56			4 201 100 000,00		1 978 790 000,00

Таким образом, рыночная стоимость автотранспортных средств в количестве 5 единиц рассчитанная затратным подходом составляет:

1 978 790 000,0 (один миллиард девятьсот семьдесят восемь миллионов семьсот девяносто тысяч) сум.

Сергей

«УТВЕРЖДАЮ»

Директор

ООО «NO'KIS BAXALAW»

Гаюбов С.Э.

(подпись)

РЕГ. №57/2 ОТ 26.05.2022 г.

ОТЧЕТ ОБ ОЦЕНКЕ ИМУЩЕСТВА

Наименование объекта оценки:

Автотранспортные средства в количестве 5-единиц

Адрес объекта оценки:

РК, г.Нукус, Бердах гузары, б/н

Вид определяемой стоимости:

Рыночная

Цель оценки

Определение рыночной стоимости
для выставления на публичные торги

Дата оценки:

«26» мая 2022 года

Дата составления отчета об оценке:

«26» мая 2022 года

Заказчик:

ГУП «КР ТОЗА ХУДУД»

Оценщик:

ООО «NO'KIS BAXALAW»

г.Нукус

Общество с ограниченной ответственностью «NO'KIS BAXALAW»

Республика Узбекистан, Республика Каракалпакстан, г.Нукус, ул. Маденият, дом №3, тел: 8(361)222-10-92

Исх. №57/2 от 26.05.2022 г.

Директору
ГУП «КР ТОЗА ХУДУД»
Генжебаеву О.

В соответствии с договором №57 от «26» мая 2022 г, заключенным между ООО «NO'KIS BAXALAW» и ГУП «КР ТОЗА ХУДУД», была определена рыночная стоимость автотранспортных средств в количестве 5-единиц принадлежащего ГУП «КР ТОЗА ХУДУД», дислоцированных по адресу: РК, г.Нукус, Бердах гузары, б/н, для выставления на публичные торги.

Предмет оценки является собственностью заказчика. При проведении расчетов использованы Единый национальный стандарт оценки Республики Узбекистан зарегистрированный Министерством юстиции Республики Узбекистан от 4 июня 2020 г за регистрационным № 3239, МСО, МКСОИ. Учтены методики и стандарты, принятые в мировой и отечественной практике оценки имущества и бизнеса, с учетом имеющегося у Оценщика опыта оценочной деятельности на территории Узбекистана.

Выводы, содержащиеся в отчете, получены в результате расчетов, сделанных нами исходя из нашего опыта и профессиональных знаний, на основе информации, полученной в результате исследования рынка, интервью со специалистами различных организаций, на основе предоставленной нам технической, бухгалтерской и иной документации, а также на основе результатов непосредственного осмотра объекта оценки. Описание оцениваемого объекта, информация и ее источники, анализ и методика расчетов, использованные для оценки стоимости, приведены в соответствующих разделах отчета.

Результаты анализа и проведенных нами расчетов позволяют сделать вывод о том, что предполагаемая стоимость объекта оценки по состоянию на «26» мая 2022 г составляет:

2 014 750 000,0 сум
(два миллиарда четырнадцать миллионов семьсот пятьдесят тысяч) сум

Обращаем внимание, что данное письмо не является Отчетом по оценке, а только предваряет Отчет, приведенный далее. Отдельные части отчета об оценке не могут трактоваться раздельно, а только в связи с его полным текстом, принимая во внимание все оговоренные в нем ограничения и допущения.

Если у Вас возникнут какие-либо вопросы, пожалуйста, обращайтесь непосредственно к нам.

Благодарим за возможность оказать Вам услугу!

Директор
ООО «NO'KIS BAXALAW»

Гаюбов С.Э.

Оценщик Сабуров

№	Наименование	Год выпуска	Балансовая стоимость	Остаточная стоимость	Госпотер	Восстановительная стоимость	Износ %	Оценочная стоимость
Тахтакуньский район								
1	Мусоровоз ISUZU SAZ NQR 71PL	2014	151 247 854,93	109 840 388,49	95/611КАА	730 000 000,00	58	306 600 000,00
2	Мусоровоз ISUZU NQR 71PL	2015	138 423 503,40	100 937 723,66	95/039РАА	730 000 000,00	54	335 800 000,00
3	Мусоровоз ISUZU NQR 71PL	2019	414 000 000,00	319 745 700,00	95/963ЗАА	730 000 000,00	42	423 400 000,00
4	Кроковый погрузчик на массе ISUZU NQR 71PL	2018	396 200 000,00	267 038 800,00	95/931ХАА	770 000 000,00	48	400 400 000,00
5	Бульдозер ГУ-160	2016	254 644 000,00	176 773 864,80	95ВА163	1 097 100 000,00	50	548 550 000,00
Итого:			1 354 515 358,33	974 336 476,95		4 057 100 000,00		2 014 750 000,00

Таким образом, рыночная стоимость автотранспортных средств в количестве 5-единиц рассчитанная затратным подходом составляет:

2 014 750 000,0 (два миллиарда четырнадцать миллионов семьсот пятьдесят тысяч) сум.

Смирнов

**Санитар тозалаш корхоналари томонидан юридик ташкилотлар билан маништ чиккендиларни ташиб кетиш хизмати юзасидан тузилган шартномалар түгрисида
маълумот**

T/р	Худудлар	Жами статистика бўйича юридик ташкилотлар сони	Амалда тузилган шартномалар сони	шундан,		камров даражаси % да	хизмат кўрсатилмаётган юридик ташкилотлар бўйича		
				"Тоза худуд" ДУКлар бўйича сони	бошқа санитар тозалаш корхоналари бўйича сони		шартнома тузилмаган юридик ташкилотлар сони	шартнома тузилмасдан олиб чиқилган маништ чиккендиларни миқдори, мз	хизмат кўрсатиш суммаси (млрд.сўм)
Республика бўйича жами:		253 367	48 592	34 619	13 973	19,2%	204 775	1 638 200	75,4
1	Қарақалпогистон Республикаси	24 291	1 400	1 115	285	5,8%	22 891	183 128	8,4
1	Нукус шаҳри	5 756	160	160		2,8%	5 596	44 768	2,1
2	Тахиатош тумани	470	76	76		16,2%	394	3 152	0,1
3	Хожели тумани	943	58	58		6,2%	885	7 080	0,3
4	Шуманай тумани	503	51	51		10,1%	452	3 616	0,2
5	Канлыкул тумани	543	43	43		7,9%	500	4 000	0,2
6	Кунград тумани	1 086	46	46		4,2%	1 040	8 320	0,4
7	Муйнак тумани	713	113	113		15,8%	600	4 800	0,2
8	Нукус тумани	919	46	46		5,0%	873	6 984	0,3
9	Кегайли тумани	557	89	89		16,0%	468	3 744	0,2
10	Бозатав тумани	218	27	27		12,4%	191	1 528	0,1
11	Шымбай тумани	739	54	54		7,3%	685	5 480	0,3
12	Караузяк тумани	669	62	62		9,3%	607	4 856	0,2
13	Тахтакупир тумани	388	41	41		10,6%	347	2 776	0,1
14	Амударя тумани	1 404	69	69		4,9%	1 335	10 680	0,5
15	Беруний тумани	461	82	82		17,8%	379	3 032	0,1
16	Элликкала тумани	1 242	49	49		3,9%	1 193	9 544	0,4
17	Туртқул тумани	1 980	49	49		2,5%	1 931	15 448	0,7
2	Андижон вилояти	15 194	2 031	1 608	423	13,4%	13 163	105 304	4,8
3	Бухоро вилояти	19 429	2 064	1 279	785	10,6%	17 365	138 920	6,4
4	Жиззах вилояти	14 666	4 172	4 042	130	28,4%	10 494	83 952	3,9
5	Қашқадарё вилояти	24 002	1 521	1 001	520	6,3%	22 481	179 848	8,3
6	Навоий вилояти	9 617	2 270	1 291	979	23,6%	7 347	58 776	2,7
7	Наманган вилояти	15 971	2 406	1 305	1 101	15,1%	13 565	108 520	5,0
8	Самарқанд вилояти	30 446	7 501	3 672	3 829	24,6%	22 945	183 560	8,4
9	Сирдарё вилояти	10 052	3 055	3 055		30,4%	6 997	55 976	2,6
10	Сурхондарё вилояти	22 306	6 444	5 102	1 342	28,9%	15 862	126 896	5,8
11	Тошкент вилояти	19 954	3 013	2 124	889	15,1%	16 941	135 528	6,2
12	Хоразм вилояти	12 717	1 533	1 328	205	12,1%	11 184	89 472	4,1
13	Фарғона вилояти	34 722	11 182	7 697	3 485	32,2%	23 540	188 320	8,7

Нұкис шаҳри

Нәкис қаласы

№ 171

«15» июнь 2020 ж.

Қораптостон Республикаси худудида қаттиқ майший чиқиндиларни түплаш ва олиб чиқиш хизматлари учун янги тариф қийматларини тасдиқлаш түғрисида

Ўзбекистон Республикасининг «Чиқиндилар түғрисида»ги Конуни (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари түплами, 2010 й., 42-43-сон, 364-модда), Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг «Чиқиндилар билан боғлик ишларни амалга ошириш соҳасидаги норматив-хукуқий ҳужжатларни тасдиқлаш түғрисида» 2019 йил 6 февралдаги 95-сон қарори билан тасдиқланган қаттиқ ва суюқ майший чиқиндиларни түплаш ва олиб чиқиб кетиш бўйича хизматлар кўрсатиш қоидаларининг 7-банди, Қораптостон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш кўмитасининг 2020 йил 13 февралдаги 03/18-20-360-сон, Қораптостон Республикаси Молия вазирлигининг 2020 йил 19 февралдаги СМ/06-02/373-сонли Қораптостон Республикаси Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлигининг 2020 йил 18 февралдаги 05/521-сонли ва Қораптостон Республикаси Монополияга қарши курашиш кўмитасининг 2020 йил 19 февралдаги 02-04/292-сонли хатларига мувофиқ ҳамда Қораптостон Республикаси худудида қаттиқ майший чиқиндиларни түплаш ва олиб чиқиш хизматларини кўрсатувчи корхоналарнинг иқтисодий барқарор фаолият юритишини таъминлаш мақсадида Қораптостон Республикаси Вазирлар Кенгashi қарор қиласи:

1. Қораптостон Республикаси Молия вазирлиги, Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги, Монополияга қарши курашиш кўмитаси ва Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш кўмитасининг хатлари маълумот учун қабул қилинсин.

2. Қораптостон Республикаси худудида қаттиқ майший чиқиндиларни түплаш ва олиб чиқиш хизматлари учун янги тариф қийматлари иловага мувофиқ тасдиқлансан.

3. Қораптостон Республикаси Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш кўмитаси (М.Джуманиязов) тасдиқланган тарифлар асосида белгиланган тартибда шартномалар тузиш ишларини ташкил этсан;

тузилган шартномалар асосида чиқиндиларни ўз вақтида тегишли жойларга чиқариб ташлаш бўйича ишларнинг талаб даражасида бажарилишини таъминласин ва назорат қилсин.

4. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгашининг 2019 йил 7 январдаги “Қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиш хизматлари учун янги тариф қийматларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 1-сонли қарори (“Еркин Қарақалпақстан” газетаси 2019 йил 10 январь № 5-6 (20248) ўз кучини йўқотган деб ҳисоблансин.

5. Вазирлик ва идоралар ўzlари қабул қилган ҳуқуқий ҳужжатларини бир ой муддатда ушбу қарорга мувофиқлаштирунлар.

6. Қорақалпоғистон телерадиокомпаниясига (Б.Елманов), Ахборот агентлигига (Б.Нурабуллаев) қаттиқ майший чиқиндиларни тўплаш ва олиб чиқиш хизматлари учун янги тариф қийматлари тўғрисида оммавий ахборот воситалари орқали кенг ёритиш тавсия этилсин.

7. Ушбу қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

8. Мазкур қарор ижросини назорат қилиш Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгashi Раисининг биринчи ўринbosари Ж.Казбеков ва Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш қўмитаси (М.Джуманиязов) зиммаларига юклатилсин.

Қорақалпоғистон Республикаси
Вазирлар Кенгашининг Раиси

Қ. Сариеv

Қарақалпоғистон Республикаси
Вазирлар Кенгашининг
2020 йил « 15 » июндаги
171 - сонли қарорига илова

Қарақалпоғистон Республикаси ҳудудида қаттиқ майший чиқиндиларни түплаш ва олиб чиқиб кетиш хизмати учун янги тариф қийматлари

№	Хизматдан фойдаланувчилар	Ўлчов бирлиги	Тарифлар қийматлари, сўмда	
			Кўшилган қиймат солиғисиз	Кўшилган қиймат солиғи билан
1	Жисмоний шахслар	1 одамдан бир ойга	2600	—
2	Юридик шахслар	1 м ³ учун	46 000	52 900